

Vysoká škola ekonomická v Praze
Národohospodářská fakulta

**SCHENGENSKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM A
POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE**

bakalářská práce

Autor: Eliška Šelmeciová
Vedoucí práce: Ing. Pavel Písař
Rok: 2010

Prohlašuji na svou čest, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Praze dne 20. srpna 2010

.....

Eliška Šelmeciová

Poděkování:

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Pavlu Písařovi za cenné rady, náměty a připomínky, které mi ochotně poskytoval v průběhu celého období zpracování této bakalářské práce.

Abstrakt

Tématem mé bakalářské práce je Schengenský informační systém (SIS). Hlavním cílem je analýza funkčnosti tohoto systému, především to, zda-li jeho provoz vůbec přinesl nějaké konkrétní výsledky, nebo je to pouze jenom další administrativní zátěž pro ty, co jej musí používat. Tudiž bych se chtěla zaměřit na to, jestli je SIS efektivní a přínosný pro Českou republiku, nebo jestli existuje nějaký jiný a třeba levnější způsob řešení této problematiky. Odpověď na tyto otázky budu hledat na základě vyhodnocení výsledků fungování tohoto systému po dvou letech od jeho spuštění v České republice. Na začátku práce jen krátce zmíním historii Schengenu a pak už se budu zabývat problematikou SIS. SIS je vytvářen a využíván všemi členskými zeměmi a obsahuje údaje o osobách a věcech, které jsou důležité pro zajištění bezpečnosti a práva ve společném prostoru. Na SIS je napojeno i několik našich databází, jako je SIRENE či PATRMV, který využívá Policie České republiky při pátrání po motorových vozidlech a registračních značkách. Součástí práce by měl být i krátký dotazník, který by měl podat odpověď na otázku, jak lidé vnímají zrušení hranic, zda je to pro ně výhoda či nevýhoda a zda-li zrušením hranic podle nich nedochází k ohrožení bezpečnosti v podobě ilegální migrace.

Abstract

The topic of my thesis is the Schengen Information System (SIS). The main objective is to analyze the functionality of the system, first of all, whether its operation ever brought any concrete results, or is it merely just another administrative burden for those who must use it. Therefore I would like to focus on whether the SIS is an effective and beneficial for the Czech Republic, or if there is any other and should be a cheaper way to address this issue. The answer to these questions will be sought on the basis of an evaluation on the performance of this system two years after its launch in the Czech Republic. In the beginning I only briefly mention the history of Schengen, and then I will address the issue of the SIS. SIS is created and used by all member countries and includes information on persons and things that are important to ensuring security and justice in the common area. SIS is connected to several of our databases, such as distributing or PATRMV, which uses the Police of the Czech Republic in search of motor vehicles and registration plates. Part of this work should be a short questionnaire, which should give the answer to how people perceive the abolition of frontiers, whether it is for them an advantage or disadvantage, and whether the abolition of borders under their safety is being compromised in the form of illegal migration.

Klíčová slova

Policejní spolupráce

Schengenská prováděcí úmluva (SPÚ)

Schengenský informační systém (SIS)

Schengenský prostor

Keywords

Police cooperation

Schengen Implementing Convention

The Schengen Information System

Schengen Area

JEL klasifikace

F500

F520

F530

.

OBSAH

ÚVOD	1
1. HISTORIE SCHENGENU	3
2. SCHENGENSKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM.....	4
2.1. Začátky SIS.....	5
2.2. Kategorie záznamů v SIS	7
2.2.1. Záznam za účelem zatčení dle čl. 95	8
2.2.2. Záznam o zákazu vstupu cizinců dle čl. 96	9
2.2.3. Záznam o pohřešovaných osobách dle čl. 97	10
2.2.4. Záznam o osobách předvolaných k soudu dle čl. 98.....	10
2.2.5. Záznam o osobách a vozidlech dle čl. 99	10
2.2.6. Záznam o hledaných věcech dle čl. 100.....	11
2.3. Kdo má přístup do SIS.....	11
3. OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V SIS	12
3.1. Kontrola zpracování osobních údajů a práva subjektů	13
4. POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE	14
4.1. Policejní spolupráce v rámci SPÚ	15
4.1.1. Policejní spolupráce dle čl. 40 SPÚ	15
4.1.2. Policejní spolupráce dle čl. 41 SPÚ	16
4.1.3. Další ustanovení dle SPÚ	16
5. POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE V PRAXI	17
5.1. Využití PATRMV.....	17
5.2. Návrh na zefektivnění SIS	18
5.3. Výsledky za prvních 100 dní používání SIS	19
5.4. Německo – česká spolupráce.....	20
5.5. Hodnocení Schengenu po roce	21
5.6. Dva roky využívání SIS v České republice	22
5.7. Skutečná efektivita SIS.....	23
5.8. Náklady na zavedení SIS v České republice	26
6. VÝZKUM.....	28
ZÁVĚR.....	35
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	36
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	41
SEZNAM TABULEK	41
SEZNAM GRAFŮ.....	41
SEZNAM PŘÍLOH	42

ÚVOD

Od 21. prosince 2007 se Česká republika stala součástí schengenského prostoru a zrušila kontroly podél celé své pozemní hranice se sousedními státy. Tento akt rozšíření schengenského prostoru přinesl volný pohyb občanů České republiky do dalších 24 členských států Evropské unie (MVČR, 2009).

Před samotným vstupem do Schengenského prostoru však musela být splněna řada bezpečnostně – právních kroků, protože vstupem se Česká republika zříká svých svrchovaných práv spočívajících ve výlučné ochraně svých státních hranic, čehož se řada občanů nejvíce obávala. Např. Lukáš Petřík na to upozorňoval „*je nutné si uvědomit, že v schengenském prostoru se mimo bezúhonných občanů evropských států mohou volně pohybovat i imigranti, zločinci a teroristé*“ (Langer Ivan a kol., 2008, str. 40). Tento fakt klade vysoké nároky na vytvoření společné vízové, přistěhovalecké a azylové politiky a na harmonizaci mnoha aspektů trestního práva (Langer Ivan a kol., 2008, str. 56).

I díky těmto aspektům byl vytvořen Schengenský informační systém (SIS). SIS je vytvářen a využíván všemi členskými zeměmi a obsahuje údaje o osobách a věcech, které jsou důležité pro zajištění bezpečnosti a práva ve společném prostoru (MVČR, 2010). Na SIS je napojeno i několik národních informačních systémů České republiky, jako je SIRENE či PATRMV, který využívá Policie České republiky při pátrání po motorových vozidlech a registračních značkách. A právě tyto dvě databáze budou předmětem mé analýzy, ve které se pokusím dokázat jejich funkcionalitu.

Na začátku krátce popíšu historii vzniku Schengenského prostoru a pak už se zaměřím na samotný SIS, jak vznikl, jaké druhy záznamů se do něj vkládají a kdo má do něj přístup. Také se zmíním o zajištění ochrany osobních údajů osob, které mají v SIS záznam a kdo je zodpovědný za správnost těchto údajů. Následně se budu zabývat policejní spoluprací, jak je ustanovena v Schengenské prováděcí úmluvě (dále jen SPÚ), co se stalo v příhraničních oblastech po vstupu České republiky do schengenského prostoru, se zřetelem na česko – německou příhraniční policejní spolupráci a jak funguje v praxi. Zde se pokusím dokázat skutečnou efektivitu a přínos zavedení SIS.

V samotném závěru provedu vlastní průzkum, kde zhodnotím krátký dotazník o tom, jak se např. občané České republiky dívají na zrušení hranic, a zda toto zrušení přispělo

k evropské integraci České republiky, nebo zda došlo k příhraničním sporům z důvodu obav z přílivu ilegálních imigrantů z východu.

1. HISTORIE SCHENGENU

Dne 14. června 1985 uzavřeli v lucemburském městečku Schengen představitelé pěti států (Německo, Francie, Lucembursko, Belgie a Nizozemsko) „Dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích“, známou jako Schengenská dohoda. Hlavním cílem této dohody bylo zrušení kontrol na společných hranicích při pohybu státních příslušníků ratifikujících tuto dohodu a usnadnění volného pohybu zboží a služeb. Dnes má Schengenská dohoda především politický význam, neboť vytvořila chybějící instrument k zajištění volného pohybu osob a zboží a umožnila spuštění tzv. schengenské spolupráce.

O pět let později dne 19. června 1990 se podepisuje druhá smlouva, pro praxi mnohem významnější, Schengenská prováděcí úmluva, která Schengenskou dohodu dále rozvedla a specifikovala. SPÚ tedy představuje základní dokument, kde detailně popisuje všechna opatření (včetně pravidel pro ochranu osobních údajů), jež mají vyvažovat zrušení kontrol na hranicích členských států. Tento dokument byl postupně rozveden o další právní akty značené jako schengenské *acquis* (Euroskop, 2010).

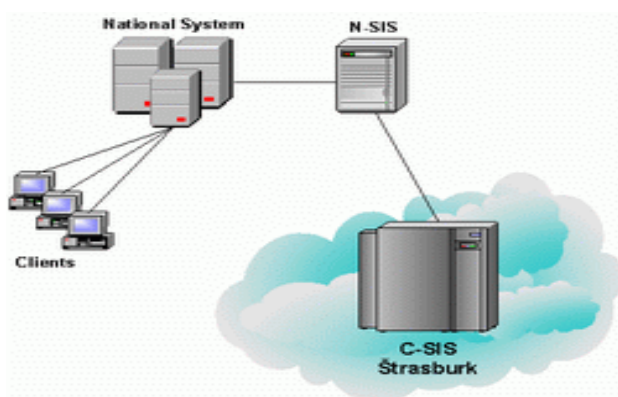
Tato zásadní změna režimu na státních hranicích pochopitelně vyžadovala náročnou přípravu. Proto trvalo dalších pět let, tj. celkem 10 let od podpisu Schengenské dohody, než Schengenská prováděcí úmluva nabyla účinnosti. 26. března 1995 se otevřel schengenský prostor volného pohybu osob, zboží a služeb bez kontrol na vnitřních hranicích pro sedm členských států. K pěti původním se přidalo Španělsko s Portugalskem. V dalších letech se postupně přidávaly ostatní státy a to po splnění schengenských *acquis*. Své hraniční přechody zrušilo Rakousko a Itálie (1997), Řecko (2000), Dánsko, Finsko, Island, Norsko a Švédsko (2001), Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko (2007) a jako zatím poslední Švýcarsko (2008) (Euroskop, 2010).

Spolu s narůstajícím počtem schengenských států rostl i politický význam schengenské spolupráce. K 1. květnu 1999 došlo v rámci Amsterdamské smlouvy k přesunu Schengenské spolupráce z mezivládní úrovně pod úroveň Evropského společenství, což představuje I. a III. pilíř společné evropské politiky. Pod I. pilíř spadá azylová a migrační politika, problematika vnitřní a vnější hranice. Do III. pilíře patří policejní a justiční spolupráce v otázce justičního práva.

2. SCHENGENSKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM

SIS je společný informační systém členských států Schengenu, který umožňuje kompetentním orgánům určených členskými státy automatický přístup k záznamům o osobách a věcech při hraničních, policejních a celních kontrolách, pro potřeby např. pátrání po hledaných osobách, vydávání víz a povolení k pobytu (Hradilová Jitka, 2006). SIS obsahuje pouze vybrané informace uvedené v člancích 95 - 100 Schengenské prováděcí úmluvy. Hlavním cílem SIS dle SPÚ je: chránit veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost, včetně bezpečnosti státu, a uplatňovat ustanovení této úmluvy o pohybu osob na územích smluvních stran s využitím informací předávaných pomocí tohoto systému. SIS se skládá z národních složek (N.SIS) a centrální technické podpory (C.SIS) se sídlem ve Štrasburku a pod správou Francie. C.SIS zajišťuje, aby všechna data byla identická s N.SIS a aby oba systémy pracovaly co nejrychleji, přičemž se uvádí, že by se vložení nového záznamu v určitém N.SIS mělo ve všech ostatních systémech včetně centrály objevit do pěti minut (Europeum, 2001). Úřady členských států mají přístup pouze do svého N.SIS, přičemž podle SPÚ si každý stát určí místo, které bude odpovědné za správu N.SIS. Takto označené místo se nazývá, SIRENE a je zároveň partnerem i pro ostatní SIRENE členských států EU spolu s Norskem, Islandem a Švýcarskem. „SIRENE je akronym anglických slov *Supplementary Information Request at National Entry* (Žádost o doplňující informace k národnímu záznamu - má se na mysli v SIS)“ (MVČR, 2008). SIRENE především zodpovídá za kvalitu, aktuálnost a odůvodněnost záznamů, které později přenesou do SIS. Sděluje důležité informace ohledně trestných činů ostatním státům a tím napomáhá přeshraničnímu sledování.

Obrázek č. 1: Tok informací

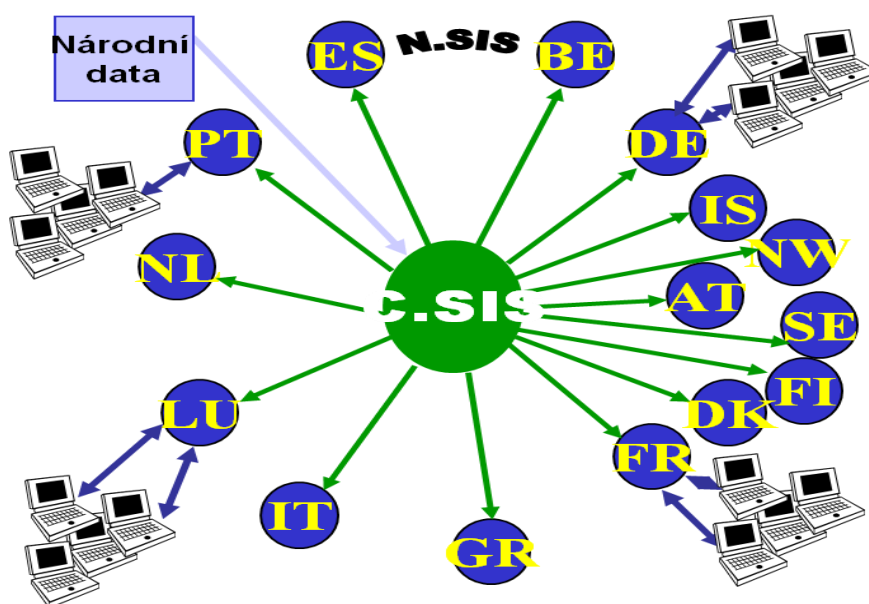
Klienti, respektive ti, kteří mají přístup a možnost vkládat data do systému, je nejdříve vkládají do svých databází (v České republice to jsou tyto systémy: PATROS – pátrání po osobách, PATRMV – pátrání po motorových vozidlech a registračních značkách, systém KSU – databáze odcizených, zajištěných a nalezených věcí, systém P-ZBRANĚ – pohřešované a nalezené zbraně, systém SEUD – pátrání po uměleckých dílech a další). A dále přes svůj N.SIS do C.SIS ve Štrasburku.

Zdroj: Europeum, 12. května 2001

2.1. Začátky SIS

SIS byl spuštěn 26. března 1995 a navržen pro 18 států (15 členských států EU + Island, Norsko a jedno neobsazené místo). SIS však nepočítal s prudkým nárůstem členských států po roce 2000, a proto se objevují první problémy: zastaralé počítačové vybavení a technologie či nedostatečná flexibilita a problémy s vyhledáváním v systému (Europarl, 2005).

Obrázek č. 2: Schéma SIS (15 zemí)

Zdroj: Machotková Šárka, Čelíkovský Jiří, Isis, 2007

A tak se členské státy shodují na tom, že je potřeba před dalším rozšířením schengenského prostoru vytvořit nový systém SIS II – Systém druhé generace. SIS II by měl splňovat několik důležitých požadavků: možnost navýšit objem až pro dvojnásobek počtu členských zemí, než tomu bylo doposud, flexibilitu v počtu dat spolu s využitím biometrických informací, jednotný ráz – zavedení jednotných dotazovacích formulářů, spolehlivost – vyřízení např. policejního dotazu do pěti sekund, úspornost a bezpečnost. Od roku 2001 se tedy začíná připravovat SIS II. V říjnu 2002 byla ustanovena Řídící Rada v rámci Evropské komise (ve spolupráci s Generálním ředitelstvím pro informační společnost, Generálním ředitelstvím pro podniky, Generálním ředitelstvím pro informatiku a především Generálním ředitelstvím pro vnějšek a justici), aby vymyslela a zajistila vznik celého systému. Tento "SIS team" má za úkol propojení a součinnost systémů EURODAC (systém evidující otisky prstů) a VIS (vízový informační systém). Z několika možností, jak bude celá

architektura systému vypadat, se dle nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení, provozu a využívání SIS II 31. května 2005 vybrala tato: SIS II se bude skládat z centrální databáze (C.SIS), jednoho až dvou přístupových bodů určených každým členským státem (N.SIS) a spojové infrastruktury mezi C.SIS a N.SIS. O skoro rok dříve Rada rozhodla, že centrální jednotka SIS II bude opět ve Štrasburku a zálohovaný havarijní systém v rakouském Salcburku (Hradilová Jitka, 2006). Předpokládané spuštění SIS II se, díky již zmíněnému nařízení z května 2005, stanovilo na březen 2007, aby nové členské státy mohly zrušit kontroly na vnitřních hranicích v říjnu 2007.

Od poloviny roku 2005 tak probíhá řada hodnocení o připravenosti země na vstup do Schengenu. Hodnotily se i oblasti, které přímo se SIS nesouvisí: ochrana osobních dat¹, policejní spolupráce, vydávání víz atd... Tato hodnocení sepisovala a vyhodnocovala expertní komise (zástupci členských států, Evropské komise a Rady) do závěrečných zpráv a předkládala je k dalším diskusím a schválení v rámci pracovní komise SCH-EVAL (MVČR, 2008). V polovině roku 2006 však bylo jasné, že se z technických i finančních důvodů nestíhá celý projekt SIS II dokončit v termínu. Dokonce hrozilo, že by se SIS II měl odložit až na konec roku 2009, což by přineslo velké problémy pro nově přistupující členské země, které samozřejmě chtěly přistoupit za každou cenu.

Celou situaci, tak trochu překvapivě, vyřešilo předsedající Portugalsko.² To přišlo s návrhem tzv. SISone4all, jež opírá o svůj vlastní národní systém (N.SIS) a má dočasně nahradit SIS II. Všechny nové členské země se k tomuto návrhu vyjádřily kladně až na Kypr, který se rozhodl počkat až na spuštění SIS II. Na druhé straně (členské státy) to ale vyvolalo určitou nevoli a obavy, že to může ohrozit a značně prodloužit vznik SIS II. Rada EU tedy iniciovala zvážení všech přínosů a nedostatků. Mezi hlavní přínosy lze zařadit především rozšíření policejní spolupráce a snadnější integraci do SIS II. Zatímco problémem jsou další finanční výdaje na provoz a hlavně časově napjatý termín pro vytvoření a zajištění funkčnosti SISone4all. Po zvážení všech výhod a nevýhod Rada dne 5. prosince 2006 rozhoduje kladně a tento nový projekt schvaluje a stanovuje termíny pro přijetí nových členů do Schengenu takto: zrušení hraničních kontrol na vnitřních pozemních a vodních hranicích k 31. prosinci 2007 a na letištích při letech v rámci Schengenu do konce března 2008 (Hradilová Jitka, 2006).

¹ v Belgii, Itálii a Španělsku před zavedením SIS neexistovaly zákony o ochraně osobních údajů (Europeum, 2001)

² EU předsedalo od 1. července 2006 do 31. prosince 2006

V současnosti SIS II nebyl stále spuštěn. Českému předsednictví se ale podařilo dokončit plán pro konečné řešení tohoto problému. Díky řadě expertů z různých zemí se povedlo na schůzi ministrů vnitra 4. června 2009 v Lucemburku schválit návrh na dokončení projektu SIS II do konce roku 2011 na základě velmi realistického plánování a širokého konsensu členských států (Pecina Martin, 2009).

2.2. Kategorie záznamů v SIS

Záznamy vedené v SIS jsou tedy přesně vymezeny v člancích SPÚ 95 až 100, přičemž v článku 95 jsou obsaženy údaje pro vydání osob, jejichž zatčení žádá některá ze smluvních stran. Článek 96 se zabývá cizinci ze třetích zemí, kterým je odepřen vstup do schengenského prostoru. Článek 97 se týká pohřešovaných osob. Článek 98 uvádí údaje o svědcích a dalších osobách pro trestní řízení. V článku 99 jsou údaje o osobách nebo vozidlech podrobené utajenému sledování. A článek 100 zahrnuje věci hledané za účelem jejich zabavení.

Každá ze smluvních stran však musí pořizující záznam o osobách, věcech či vozidlech ověřit a zvážit jeho zařazení do SIS. Zároveň o osobách může zařadit pouze tyto údaje podle Sborníku dokumentů (2002, str. 72):

- *„příjmení a jména, případně zvlášť vedené přezdívk;*
- *zvláštní tělesná nezměnitelná znamení;*
- *první písmeno druhého křestního jména;*
- *datum a místo narození;*
- *pohlaví;*
- *státní občanství;*
- *údaj o tom, zda jsou dotyčné osoby ozbrojeny, mají sklon k násilí nebo jde o uprchlé osoby;*
- *důvod záznamu;*
- *opatření, která je třeba přijmout“*

Zde ovšem může nastat problém. Pokud nějaká ze smluvních stran bude brát záznam podle článků 95, 97 nebo 99 za neslučitelný se svými vnitrostátními právními předpisy, mezinárodními závazky nebo národními zájmy, může k záznamu v SIS připojit poznámku, že opatření přijatá na základě záznamu nelze na jejím území vykonávat. Toto však musí

s ostatními smluvními stranami konzultovat, protože pokud smluvní strana nezruší záznam, který provedla, tak zůstane plně platný pro ostatní smluvní strany.

2.2.1. Záznam za účelem zatčení dle čl. 95

Na žádost soudního orgánu³ dožadující smluvní strany jsou do SIS zařazeny údaje o osobách, o jejichž zatčení za účelem vydání se žádá. Národní kancelář SIRENE pomocí informačního systému PATROS (pátrání po osobách) zaznamená údaje o osobě do SIS. Ještě před zpracováním záznamu musí však smluvní strana prověřit, zda je zatčení přípustné podle vnitrostátních právních předpisů.

Je-li zatčení přípustné, musí smluvní strana co nejrychleji sdělit dožadované smluvní straně spolu se založením záznamu v SIS následující podstatné informace, které se k danému případu vztahují:

- orgán, který žádá o zatčení
- podstatu a právní kvalifikaci trestného činu;
- popis okolností, za kterých byl trestní čin spáchán, včetně doby, místa činu, stupně účasti dotyčné osoby na něm a následky trestného činu (Sborník dokumentů, 2002).

Předvedení před příslušného soudce dle národního práva o rozhodnutí k zatčení se musí provést nejpozději dvacet čtyři hodin po dopadení. Soudce také rozhodne o tom, zda bude osoba propuštěna nebo dále držena ve vazbě a tudíž bude muset vydat Evropský zatykácí rozkaz (EZR). Příklad z praxe v Německu: „*Úředník ochrany spolkových hranic dopadne na hraničním přechodu na německo – polské hranici kanadského státního příslušníka, který má pro Portugalsko záznam pro zatčení. Úředníci Kanadana dle § 19 zákona o mezinárodní právní pomoci předběžně zatknou. Faxem si u SIRENE – Německo vyžádají průvodní dokumenty a informují příslušného generálního státního zástupce. Po získání dokumentu z Portugalska, které byly přeloženy do němčiny a které obsahují bližší údaje o záznamu, bude Kanadan předveden před obvodní soud příslušný pro hraniční přechod. Po provedení řízení dle § 22 zákona o mezinárodní právní pomoci soudce tohoto soudu rozhodne a nařídí, aby byl hledaný do rozhodnutí Vrchního zemského soudu o zatykači pro vydání dále ve vazbě. Poté bude Kanadan předán soudnímu vykonavateli*“ (Evropské právo, 2003, str. 35).

³ v České republice se tím rozumí Nejvyšší soud, vrchní soudy (2), krajské soudy (8) a okresní soudy (89)

Pokud se u dopadené osoby bude jednat o vlastního státního příslušníka, pak nepřichází do úvahy její vydání a to zejména proto, že národní ústavní právo zakazuje vydat vlastního státního příslušníka. Například pokud Francie pátrá po Němci z důvodu loupeže a Němec je dopaden v Německu pak bude postaven před soud v Německu, protože vydání do Francie není možné dle čl. 16 odst. 2 Ústavy (Evropské právo, 2003).

Není-li možné zatčení, musí dožádaná smluvní strana sdělit smluvní straně místo pobytu hledané osoby.

2.2.2. Záznam o zákazu vstupu cizinců dle čl. 96

Záznam o zákazu vstupu se týká cizinců ze třetích zemí, kteří mají záznam v SIS. Za cizince se nepovažují občané Evropské unie, Islandu, Norska, Lichtenštejnska a Švýcarska, přičemž jejich rodinní příslušníci mohou vstoupit na území Schengenu pouze za předpokladu, že nemají záznam v SIS a není jim odepřen vstup, pokud představují konkrétní ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti nebo ovlivňují bezpečnost státu. Cizinci ze třetích zemí musí současně splnit ještě další podmínky, a to vlastnit platný cestovní doklad a platné vízum. Dále musí zdůvodnit účel a podmínky pro pobyt a hlavně mít dostatečné prostředky pro obživu.⁴

Záznam o zákazu vstupu může být proveden u:

- cizince, který byl odsouzen za trestní čin s trestem odnětí svobody v délce minimálně jeden rok;
- cizince, u něhož existuje důvodné podezření, že spáchal závažné trestné činy, včetně těch, které jsou uvedeny v článku 71 SPÚ (obchod s omamnými a psychotropními látkami), nebo proti němuž existují konkrétní důkazy, že plánuje a má tak v úmyslu spáchání těchto činů na území smluvních stran
- cizince, kterému byl odepřen vstup do země (vyhoštění, vypovězení) a podle příslušných právních předpisů následně zakázán vstup či pobyt v zemi.

Tento článek však nenutí státy Schengenu dělat tyto záznamy, ale nechává to na jejich zvážení. Je nutné rozhodovat individuálně případ od případu, zda a jak dlouho má záznam platit. Nesmí existovat déle, než je nezbytně nutné, proto se nejpozději po třech letech musí prověřit, jestli je záznam stále nezbytný, jinak doje k automatickému vymazání. Pokud jsou

⁴ přesně vyčíslené prostředky pro obživu lze nalézt na stránkách MVČR, <http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-podminky-vstupu-a-pobytu-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

cizinci takto vymazáni, musí zůstat i nadále v národní databázi (v České republice ji vede cizinecká policie). Patří sem cizinci ze třetích zemí, jejichž vstup nebo pobyt je povolen v jiných státech Schengenu, a to i přes to, že měli záznam v SIS. Jde především o ty, kteří mají zákonný nárok na vstup a pobyt do jednoho ze smluvních států. Příklad: „*Alžírský státní příslušník vyhoštěný z Německa kvůli trestnému činu se ožení s francouzskou státní příslušnicí a získá ve Francii povolení k pobytu. Smí se tak zdržovat ve Francii, ale ne v Německu*“ (Evropské právo, 2003, str. 38).

2.2.3. Záznam o pohřešovaných osobách dle čl. 97

Na žádost příslušného orgánu nebo příslušného soudu smluvní strany, která pořizuje záznam, budou vloženy údaje o pohřešovaných osobách nebo o osobách, jež v zájmu své vlastní ochrany či zabránění nebezpečí budou dočasně umístěny na bezpečném místě. Tyto údaje se vyplňují za tím účelem, aby policejní orgány mohly smluvní straně, která pořídila záznam, sdělit místo pobytu, kde se osoby pohybují nebo aby je mohly případně přemístit do bezpečí a zabránit jim tak pokračovat v cestě, pokud jim to vnitrostátní právní předpisy dovolí. To platí především pro nezletilé osoby a osoby, které musí být internovány na základě rozhodnutí příslušného orgánu. Pokud je osoba plnoletá, tak sdělení takýchto údajů vyžaduje její souhlas.

2.2.4. Záznam o osobách předvolaných k soudu dle čl. 98

Na žádost příslušných soudních orgánů budou do SIS vloženy údaje o svědcích a osobách předvolaných k soudu v rámci trestního řízení, aby vypovídali o skutečnostech, pro které jsou stíhány. Dále se to týká osob, jimž musí být doručen trestní rozsudek či obsílka k nástupu trestu odnětí svobody, a to pro účely sdělení místa pobytu nebo bydliště.

Požadované informace se pak poskytují dožadující straně v souladu s vnitrostátními právními předpisy podle platných úmluv o právní pomoci ve věcech trestních.

2.2.5. Záznam o osobách a vozidlech dle čl. 99

Dle tohoto článku jsou do SIS zadávány údaje o osobách, vozidlech, plavidlech, letadlech a kontejnerech pro účely utajeného sledování nebo zvláštních kontrol podle vnitrostátních právních předpisů smluvní strany. Záznam se provádí z důvodu předcházení ohrožení veřejné bezpečnosti a pro účely trestního stíhání, pokud existují konkrétní důkazy o

tom, že podezřelá osoba plánuje nebo páchá závažné trestné činy. A lze předpokládat, že se jich v budoucnu dopustí.⁵

2.2.6. Záznam o hledaných věcech dle čl. 100

Do SIS jsou zadávány údaje o věcech hledaných za účelem zabavení nebo zajištění důkazů v trestním řízení. Pokud se při vyhledávání hledané věci zjistí, že již byla nalezena, spojí se daný orgán, který v záznamu věc našel, s orgánem, jež ji původně pořídil, a společně se dohodnou na dalším postupu a nezbytných opatřeních. Samozřejmě vše musí být v souladu s vnitrostátními předpisy smluvní strany (nálezce). Do SIS se vkládají odcizené, neoprávněně užívané nebo pohřešované:

- vozidla s motorem o obsahu válců přesahujícím 50 ccm;
- přívěsy a obytné přívěsy o pohotovostní hmotnosti přesahující 750 kg;
- střelné zbraně;
- nevyplněné či vydané doklady totožnosti (pasy, osobní průkazy, řidičské průkazy);
- bankovky (evidované).

Všechna data vložená do SIS podléhají přísným pravidlům o ochraně osobních údajů. Tuto roli nezávislého dozorového orgánu má v České republice Úřad pro ochranu osobních údajů na základě zákona č 101/2000 Sb., přičemž v SPÚ je jasně řečeno, jak musí každý stát s těmito daty nakládat. Údaje v SIS lze tedy používat pouze pro účely vymezené ve stanovách SPÚ. Nelze dělat jakékoliv kopie záznamů v SIS pořízené jinými členskými státy. Pro účel kontroly se musí vést přesné záznamy o osobách, které do systému vstoupily a především za jakým účelem. Každý stát odpovídá za správnost, aktuálnost údajů v návaznosti na národní právní předpisy. Opravy, výmazy či přepisy může provádět pouze ten stát, který daný záznam vložil do systému. Hlavně je ale každý stát povinen přijmout taková bezpečnostní opatření, aby nedošlo k neoprávněnému zpracování osobních údajů v SIS (Sborník dokumentů, 2002).

2.3. Kdo má přístup do SIS

Přímý přístup k údajům uloženým v SIS a právem je vyhledávat mají pouze orgány, které provádějí kontroly na hranicích nebo jiné policejní a celní kontroly uvnitř státu. K údajům

⁵ SPÚ, konsolidované znění k 5. dubnu 2010 (MVČR, 2010)

uložených dle článku 96 mají právo přístupu a vyhledávání orgány pro udělování a projednávání žádosti o víza nebo orgány pro vydávání povolení k pobytu. Vše samozřejmě musí být v souladu s vnitrostátními právními předpisy smluvních stran, přičemž každá smluvní strana je povinna sdělit výkonnému výboru seznam a kompetence všech orgánů, které mohou pracovat se SIS.

V České republice mají přímý přístup do N.SIS kromě příslušných pracovišť odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia: služba pořádkové policie, služba kriminální policie a vyšetřování⁶, služba dopravní policie, služba správních činností policie, ochranná služba, služba cizinecké a pohraniční policie, služba železniční policie a operační středisko Kanceláře policejního prezidia. Pořizovat záznamy mohou: služba kriminální policie a vyšetřování, služba cizinecké a pohraniční policie, služba správních činností policie a operační středisko Kanceláře policejního prezidia. Dále mají přímý přístup bez možnosti pořízení záznamů z N.SIS: Ministerstvo financí České republiky – Generální ředitelství cel, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky – konzulární oddělení velvyslanectví České republiky, Úřad pro ochranu osobních údajů (Sborník dokumentů, 2002, str. 256).

3. OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V SIS

Ochrana osobních údajů patří mezi jedno z nejdůležitějších a nejdiskutovanějších oblastí v rámci Schengenu, protože obsahuje závažné informace o osobních údajích, jejichž zneužití nebo chybné zpracování údajů by mohlo mít velmi vážné důsledky. Proto zacházení s údaji musí mít jasná pravidla a jejich dodržování musí být přísně kontrolováno. V České republice má kontrolu na starosti Úřad na ochranu osobních údajů. Rozsah údajů, o osobách uvedených v člancích 95 – 99 SPÚ, je přesně vymezen v článku 94 SPÚ. Další doplňující informace si lze předat prostřednictvím národní centrály SIRENE. V České republice jsou podmínky ohledně osobních údajů stanovené zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (Úřad pro ochranu osobních údajů, 2000).

Data zpracovaná v SIS mohou být využita pouze pro vymezené účely v rámci SPÚ. Je zakázáno pořizovat jakékoli kopie záznamů, pořízených jinými členskými státy. Musí se vést evidence osob, které do systému vstupovali, aby bylo později možné zjistit, za jakým účelem

⁶ přesněji upravuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1991 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů – účinný od 1. 1. 2002

vyhledávali záznamy v SIS (tzv. logy). Každý členský stát odpovídá za správnost a aktuálnost dat a stanoví pravidla pro možnost oprav, změn nebo výmazu záznamů v SIS, určí orgány odpovědné za řádné fungování své N.SIS, řeší případné škody způsobené osobě z důvodu neoprávněného zpracování osobních údajů v SIS a uchovává záznamy po dobu nezbytně nutnou, nejdéle tři roky (Euroskop, 2007).

3.1. Kontrola zpracování osobních údajů a práva subjektů

Jedním z důležitých požadavků na nově přichozí státy Schengenu bylo zřízení nezávislého dozorového orgánu s pravomocí kontrolovat zpracování osobních údajů ve svých N.SIS. Byl zřízen i Společný kontrolní orgán (Joint Supervisory Authority, JSA), složený z jednotlivých národních dozorčích orgánů všech smluvních stran. Tento orgán má za úkol kontrolovat C. SIS a řešit případné problémy mezi národními dozorčími orgány. V České republice je k tomu pověřen Úřad pro ochranu osobních údajů (Úřad pro ochranu osobních údajů, 2010).

Základním právem subjektů, jejichž data byla zpracována v SIS, je právo na přístup k údajům respektive na informace o jejich případném záznamu, kdy, kým a proč byli evidováni, popřípadě právo na opravu či výmaz chybných nebo neoprávněně zaznamenaných osobních údajů.⁷ Tato práva musí být v souladu s vnitrostátními předpisy jednotlivých smluvních stran, přičemž v každé z nich může být trochu odlišný postup při uplatňování tohoto práva. V České republice se mohou subjekty obracet s požadavkem na poskytnutí informace o svých údajích v SIS na správce N.SIS, kterým je Policie České republiky. Úřad pro ochranu osobních údajů pouze vyřizuje stížnosti na nesprávný postup správce systému. Pouze tedy prověřuje podezření o neposkytnutí informací, respektive nevyhovění oprávněného požadavku na opravu či výmaz údajů. Z čehož dále vyplývá, že takto poškozená osoba může podat žalobu k soudu a požadovat náhradu škody vzniklé v souvislosti se zpracováním osobních údajů v SIS, přičemž členské státy se zavazují vzájemně uznávat a vykonávat pravomocná rozhodnutí přijatá soudy a spolupracovat při vyřizování těchto požadavků, čímž se sleduje efektivnost výkonu práva (Euroskop, 2007).

I tak zde mohou existovat jisté obavy ze zneužití těchto pravomocí. Avšak díky důslednému dodržování všech nastavených pravidel a propojené kontroly v rámci nezávislých národních dozorčích orgánů je riziko zneužití osobních údajů značně minimalizováno.

⁷ Potřebné formuláře viz příloha

4. POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE

Policejní spolupráce je nepochybně jedna z nezbytných podmínek pro zrušení kontrol na hranicích. Probíhá nejenom v rámci Schengenu, ale především v příhraničních oblastech pomocí bilaterálních smluv mezi Českou republikou a našimi sousedy (Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko). Tyto smlouvy byly podepsány s Německem a Rakouskem už před Schengenem a umožnily tak vzájemnou policejní spolupráci třeba v podobě sledování či pronásledování, dle stanovených podmínek, na německém i rakouském území. To bohužel neplatilo pro Polsko a Slovensko, kdy to bylo smluvně upraveno až po vstupu do Schengenu – 21. prosince 2007. Mezi další způsoby spolupráce na základě bilaterálních smluv patří např.: pořádání společných cvičení a školení, pravidelná výměna informací o bezpečnostní situaci v příhraničí, zavedení společných hlídek a společných komunikačních center, kde působí policisté z obou smluvních stran apod. Společná centra fungovaly již před Schengenem s Německem, Rakouskem a v 2. polovině roku 2007 se přidalo i Polsko. Jedna z nových výhod společných kontrol na hranicích bude dvojjazyčnost policistů, kteří tak budou moci daleko efektivněji pracovat. Dalším dobrým příkladem úspěšné policejní spolupráce v mimořádných situacích byla výpomoc 33 českých policistů Německu při zajištění bezpečnosti v průběhu mistrovství světa ve fotbale v roce 2006 (Euroskop, 2010).

Veškerá spolupráce se samozřejmě zvýší při faktickém odstranění vnitřních hranic. Kontroly však nebudou probíhat na hranicích, ale ve vnitrozemí. Velkým pomocníkem při provádění kontrol se stal SIS, ke kterému se Česká republika připojila již 1. září 2007. Přičemž Česká republika má oproti jiným nově přistupujícím zemím obrovskou výhodu, a to, že jako jediná má pouze vnitřní pozemní hranice v rámci Schengenského prostoru a tudíž nemusí řešit velmi technicky náročnou ochranu vnějších hranic jako třeba Slovensko vůči Ukrajině. Slovensko v tomto téměř stokilometrovém úseku muselo vybudovat takový ochranný systém hranic, aby mu důvěřovaly všechny státy uvnitř Schengenského prostoru. Rovinatější jižní úsek hranice vybavili tou nejmodernější kamerovou technikou, která dokáže zachytit jakýkoliv pohyb v celé oblasti, zatímco severnější část musí hlídat policejní hlídky spolu se psy, vrtulníky a speciálními vozidly. Díky těmto opatřením tak dokázali snížit veškerý pokus o nelegální přechod na minimum. Dále na hraničních přechodech probíhají velmi přísně prohlídky všech silničních dopravních prostředků spolu s kontrolou osob. Na železniční trati jim k tomu pomáhá obrovský skener, který dokáže všechny vagony tak důkladně prohlédnout, že celníci v něm mohou odhalit nejen ilegální přistěhovalce, ale i

pašované cigarety, jež se pašují nejvíce (E15, 2009). Díky těmto opatřením je nyní Slovensko bráno za vzor ochrany vnějších hranic a dočkalo se velkého uznání v celém Schengenu. „Přesně to vyjádřil lucemburský ministr zahraničí, který podle slov svého slovenského kolegy Kaliňaka nazval nově opevněnou, a nejnovější sledovací technologii vybavenou slovensko-ukrajinskou hranicí hranicí lucembursko-ukrajinskou“ (Lída Rakušanová, ČRo 6, 17. prosince 2007).

4.1. Policejní spolupráce v rámci SPÚ

Vzhledem ke zrušení vnitřních hranic států Schengenu bylo nezbytně nutné přijmout řadu opatření, která přesně stanovují, kdy a za jakých podmínek je možné provádět příhraniční policejní spolupráci. Posílení policejní spolupráce tak kompenzuje možné snížení vnitřní bezpečnosti a nárůst „migrující kriminality“ v rámci Schengenu, spojené hlavně s nelegální migrací, terorismem, obchodem s drogami, kterého se Česká republika obává především z Balkánu a další organizované trestné činnosti v příhraničí. Problematiku policejní spolupráce řeší SPÚ v HLAVĚ III v článcích 39 – 47, kde dále rozpracovává otázky týkající se výměny informací a styčných důstojníků, zavedení komunikačních prostředků a možnosti přeshraničního sledování a pronásledování (Pikna Bohumil, 2007).

4.1.1. Policejní spolupráce dle čl. 40 SPÚ

Podle tohoto článku jsou policisté smluvních stran oprávněni sledovat osobu, podezřelou z účasti na trestném činu, na území jiné smluvní strany. Sledování podezřelé osoby pověřenými policisty smluvní strany je možné pouze na žádost o právní pomoc druhé smluvní strany. Pokud nelze z důvodu zvláštní naléhavosti předem požádat o povolení, tak policisté smějí pokračovat ve sledování přes hranici, ale musí přitom ihned informovat a podat žádost o právní pomoc druhou stranu. Takové sledování je přípustné, jestliže daná osoba je podezřelá z účasti na těchto trestných činech: „*vražda, zabití, závažný trestný čin sexuální povahy, zhářství, padělání a pozměňování platebních prostředků, závažná krádež, podílnictví a loupež, vydírání, únos a brání rukojmí, obchod s lidmi, nedovolený obchod s omamnými a psychotropními látkami, porušení právních předpisů o zbraních a výbušninách, použití výbušnin a nedovolená přeprava jedovatého a nebezpečného odpadu, závažný podvod, převaděčství, praní peněz, nedovolený obchod s jadernými a radioaktivními látkami, účast na zločinném spolčení uvedeném ve společné akci Rady 98/733/SVV ze dne 21. prosince 1998,*

kerou se stanoví, že účast na zločinném spolčení je v členských státech Evropské unie trestným činem, teroristické trestné činy uvedené v rámcovém rozhodnutí Rady 2002/475/SVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu“ (MVČR, 5. dubna 2010, str. 22).

4.1.2. Policejní spolupráce dle čl. 41 SPÚ

Tento článek umožňuje policistům pronásledovat osobu přistiženou při páchání nebo účasti na trestné činnosti (vyjmenovány výše + ujetí z místa nehody, při které došlo k vážnému zranění či smrti), na území smluvního státu, bez jejího předchozího svolení. Přičemž dané orgány smluvní strany nemohly být z naléhavých důvodů předem informovány nebo se nemohly včas dostavit k převzetí pronásledování. Totéž platí pro osobu uprchlou ze zajišťovací vazby či výkonu trestu odnětí svobody. Policisté smějí tuto osobu zajistit, ale pouze tehdy, pokud policisté smluvní strany nemohou rychle zasáhnout. Při pronásledování musí být policisté snadno rozpoznatelní buď podle uniformy, pásky na rukávě, nebo označení vozidla.

Podle článků č. 40 a 41 však musí policisté dodržovat určitá pravidla. Policisté provádějící sledování nebo pronásledování se musí bezpodmínečně řídit pokyny místně příslušných orgánů, nejsou oprávněny k zajištění či zatčení sledované osoby, služební zbraň mohou použít pouze v případě nutné obrany a zakázán mají vstup do obydlí a míst veřejně nepřístupných. Také mohou být pozváni smluvní stranou k výsledku nebo k soudnímu řízení (Sborník dokumentů, 2002).

4.1.3. Další ustanovení dle SPÚ

Dalším důležitým opatřením pro usnadnění policejní spolupráce je zavedení komunikačních kanálů (přímé telefonní, rádiová a jiná spojení), zejména v příhraničních oblastech. Telekomunikační síť pro Ministerstvo vnitra České republiky je sestrojena pouze ze zařízení schválených Českým telekomunikačním úřadem, tak aby byla kompatibilní s mezinárodními standardy (Sborník dokumentů, 2002). Dále velmi důležitou úlohu hraje možnost výměny či vysílání styčných úředníků na základě bilaterálních smluv na dobu určitou či neurčitou. Jejich cílem je hlavně urychlení spolupráce mezi smluvními stranami v podobě výměny informací za účelem preventivního a represivního boje proti kriminalitě. Pomáhají vyřizovat žádosti ohledně právní a policejní pomoci v trestních věcech nebo orgánům pověřených ostrahou vnějších hranic. Úkolem těchto styčných úředníků je hlavně poskytovat rady a pomoc. V žádném případě nejsou oprávněni poskytovat informace ostatním

smluvním stranám ať už na jejich žádost nebo z vlastního podnětu.⁸ Pro problematiku policejní spolupráce v rámci Schengenu platí, že jednotlivé části jsou postupně uniizovány, to znamená, že jsou dále nově upravovány právními nástroji dle třetího pilíře (Pikna Bohumil, 2007).

5. POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE V PRAXI

V této části se budu věnovat samotné práci policie, a zda dosáhla očekávaných výsledků po propojení svých informačních databází se SIS se zaměřením na informační systém pátrání po motorových vozidlech (PATRMV). Dále zhodnotím výsledky dosažené ihned, po roce a po dvou letech od zapojení České republiky do SIS. V první části budu vycházet z poznatků pana Michala Merty a jeho kolegů, který PATRMV denně využívá a v dalších částech využiji oficiálních statistik Ministerstva vnitra České republiky.

5.1. Využití PATRMV

Tento systém používá Policie České republiky při pátrání po motorových vozidlech a také zaznamenává informace o odcizených či ztracených registračních značkách. Na příslušném oddělení, kde byla krádež nahlášena, se nejdříve vyplní formulář se základními údaji o vozidle: barva, typ, rok výroby vozidla, VIN číslo (Vehicle identification number – identifikační číslo vozidla), registrační značka, místo a čas odcizení, jméno oznamovatele a poškozeného. Pak se tyto informace převedou do systému PATRMV a po vozidle se automaticky vyhlásí pátrání. Odtud se informace dále překloupí do informačního systému BEDRUNKA, kam mají přístup všechny složky Policie České republiky, a také na veřejně přístupné internetové stránky Ministerstva vnitra České republiky. A nakonec se vše vloží ještě do centrálního registru vozidel, aby nedošlo k opětovnému přihlášení odcizeného vozidla. Do SIS se pak překloupí všechny informace o vozidlech, jejichž stáří od roku výroby nepřesáhlo 10 let dle článku 100 SPÚ, tedy přívěsy nad 750 kg, motocykly nad 50 ccm a registrační značky.

⁸ Ustanovení čl. 47 odst. 4 bylo zrušeno rozhodnutím Rady 2003/170/SVV ze dne 27. února 2003 o společném využívání styčných důstojníků vyslaných do zahraničí donucovacími orgány členských států. Rozhodnutí vstoupilo v platnost 23. 3. 2003., (MVČR, SPÚ, konsolidované znění k 5. dubna 2010, str. 22)

5.2. Návrh na zefektivnění SIS

Dle názoru pana Merty by pro zefektivnění SIS bylo potřeba ještě lepší propojení s našimi národními systémy pátrajících po vozidlech. Toto zefektivnění názorně ukazuje na případě městské policie ve Zlíně.

Ta využívá při své práci rychlostní kamery sloužící k měření rychlosti v určených úsecích a zaznamenávající i registrační značky projíždějících vozidel. Systém je, jak již bylo zmíněno, propojen s registrem vozidel a internetovými stránkami Ministerstva vnitra. Kdyby však tyto stránky byly ještě propojeny se záznamy v SIS, mohlo by to zjednodušit a urychlit práci při pátrání po hledaných vozidlech a především ulehčit práci policistů. Zatím to do praxe zavedeno nebylo, hlavně z finančních a legislativních důvodů. Pro propojení registru vozidel by bylo nutné zavést právní úpravu v rámci všech zemí Schengenu. Dalším diskutabilním problémem je, jak postupovat v případě nalezených vozidel a jejich navrácení původním majitelům. V devadesáti procentech případů totiž současní majitelé vozidel koupili takové auto v dobré víře a s jeho odcizením a legalizováním nemají nic společného. Proto musí být problematika navrácení nalezeného vozidla z či do jiného státu řešena právní úpravou. Další věc je ta, že dohledání odcizeného vozidla nemusí vést vždy k usvědčení pachatele, ale tento systém by určitě v mnoha případech dopomohl k dopadení pachatele. Jelikož ne vždy je pachatel usvědčen, je tedy zapotřebí dobře zvážit, zda by zavedení tak nákladného projektu, jako je propojení registrů vozidel se SIS, přineslo dané výsledky. Na druhou stranu, když už by to nevedlo přímo k dopadení pachatele, tak by to určitě ztížilo možnost legalizovat odcizená vozidla, což by přispělo ke snížení páchaní tohoto druhu trestné činnosti, která je velmi rozšířená.

Další navrhované zlepšení se týká problematiky odcizených vozidel a jejich následné legalizace, která je nejen v České republice alarmující. Podle odborných odhadů je každé šesté vozidlo, které bylo do České republiky dovezeno ze zahraničí a následně zde přihlášeno, kradené. Odhalením takového vozidla pomocí SIS by se snížila možnost jeho opětovné legalizace. Propojením SIS a národních systémů pátrajících po vozidlech by se dal také vyřešit problém tzv. „dvojčat“ tzn. systém by automaticky identifikoval, že existují dvě a někdy i více vozidel se stejným VIN číslem, na jejímž základě by se pak provedla fyzická kontrola a odcizené vozidlo by tak bylo odhaleno (Merta Michal, 2010).

5.3. Výsledky za prvních 100 dní používání SIS

Od 1. září 2007 má Česká republika možnost využívat informace ze SIS. Po sto dnech předložila národní centrála SIRENE veřejnosti první výsledky od spuštění SIS. Díky němu bylo zadrženo více než 30 osob hledaných v cizině i v České republice. SIRENE také předala informace k pobytu více než 400 osob, které potřebovaly předvolat nebo jim ohledně trestní věci doručit cizí orgány. Dále bylo vypátráno 25 pohřešovaných osob včetně nezletilých dětí a 130 odcizených nebo ztracených věcí, především vozidel a osobních dokladů. Ve třech stovkách případů bylo zahájeno řízení u cizinců, kteří měli nebo teprve žádali o pobyt v České republice a zjistilo se u nich, že jsou v schengenském prostoru nežádoucí. V posledně zmíněných kategoriích věcí a cizinců převažovaly zásahy zejména na území České republiky, protože české záznamy se pouze pomalu přelévaly do SIS, a tak v případě nežádoucích cizinců byly předávány až ve vazbě na otevření hranic. Celkový počet českých záznamů překročil počet 450 000 a převážnou většinu z nich tvořily odcizené nebo ztracené doklady. SIS se tedy stal dobrým nástrojem ochrany před možným zneužitím dokladů při páčání další trestné činnosti. Takové případy již SIRENE zaznamenala, a proto si vyžádala od cizích orgánů takovou nápravu, aby postižení čeští občané už nebyli při svých cestách v rámci Schengenu omezováni. Funkčnost SIS dále potvrzoval i fakt, že se v České republice realizovalo v průměru 56 zásahů do týdne (MVČR, 2008)

Výsledkem tedy určitě je, že po zapojení České republiky do SIS skutečně vzrostla efektivita mezinárodního pátrání, neboť SIS je dostupný všem bezpečnostním složkám členských států a jakákoliv žádost o pátrání kteréhokoliv státu se v něm rozšíří maximálně do 120 sekund. Od systému se tedy hlavně očekávalo výrazné zrychlení při výměně kriminálně relevantních informací, vzhledem k přísným pravidlům platným v Schengenské spolupráci a speciálně zabezpečené komunikační síti SIRENE. Dříve byly tyto informace vyžadovány přes Interpol, kde je bohužel spolupráce založena na dobrovolnosti, tak se velmi často stávalo, že požadovaná odpověď se nedostala ani za několik měsíců. V současnosti je však i nadále spousta věcí ověřována přes Interpol, takže situace není o moc lepší. Pravděpodobná příčina tohoto zpoždění bude v nedostatku kvalitně jazykově vybavených pracovníků (Merta Michal, 2010).

V souvislosti se zrušením pasových kontrol na letištích k 30. březnu 2008 byla uveřejněna další statistika ohledně počtu záznamů. V porovnání s již zmíněnou statistikou se zvýšil počet pozitivních dotazů z 830 na více jak 860. Rozdíl byl však mnohem výraznější při

obráceném dotazování, členské státy vyhledávají v českých záznamech, kdy počet stoupl z 280 na 590 pozitivních dotazů. A takto by se dalo pokračovat při počtu konkrétních záznamů ohledně osob, věcí a vozidel (MVČR, 2008). Plk. Mgr. Michael Weiss k tomu dodává: „naše případy nejsou jen suché statistiky. Národní centrála SIRENE se podílí na řadě známých kauz. Za všechny mohu připomenout například vypátrání a vrácení Barbory Škrlové do České republiky nebo zadržení čtyř dánských lupičů v Praze před třemi týdny“ (Euroactiv, 3. dubna 2008).

5.4. Německo – česká spolupráce

Rok České republiky v Schengenu zhodnotilo i bavorské ministerstvo vnitra, z jehož statistik vyplývá, že počet případů příhraniční kriminality podél českých hranic klesl o více než pět procent oproti minulému roku, kdy Česká republika ještě nebyla součástí schengenského prostoru. Hlavní váhu přikládá Joachim Hermann, bavorský ministr vnitra, silnější přítomnosti policie v této oblasti, kde objasněnost trestných činů přesahuje 71 procent. Celkově ale vzrostl počet vstupů ilegálních osob do Bavorska, a to na 995 oproti 567 v roce 2007. Hermann to ale jednoduše vysvětluje tím, že tito lidé pouze nevěděli, že jejich víza platí jenom na území České republiky nikoli tedy na území Německa. Dále v tomto období na bavorsko – české hranici zaznamenali 93 případů převaděčství, což je přibližně stejně jako v předchozím roce a zachytili 173 převáděných osob, což byl ale pokles z 215 oproti předchozímu období. Do 31. prosince 2008 bylo ukradeno 119 automobilů, což je zhruba o 20 procent méně než v předchozím roce. Počet vloupání do automobilů poklesl o 25 procent, do bytů o 10 procenta do kancelářských prostor o 40 procent. Pozitivní zkušenost se vstupem České republiky do Schengenu mají i čeští policisté, kteří hlásí pokles kriminality v oblasti česko – saského pomezí o 18 procent.

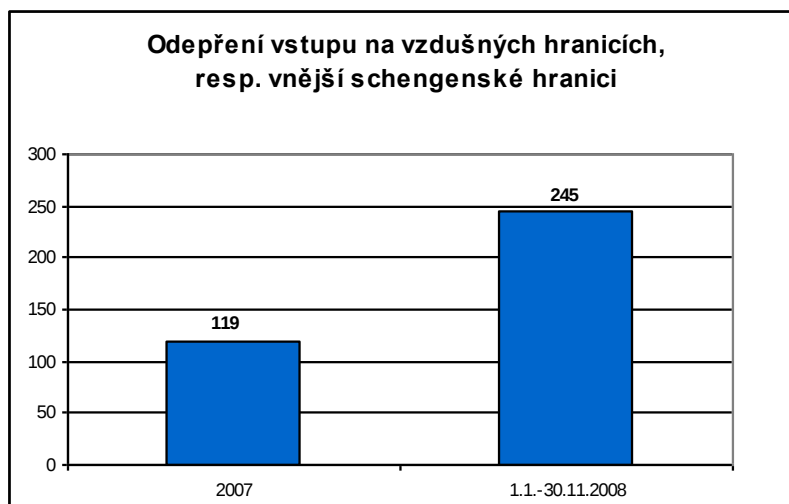
Velmi pozitivní zprávy přicházejí z centra ve Schwandorfu v bavorském pohraničí, kde probíhá společná německo – česká policejní spolupráce. Ode dne vstupu České republiky do Schengenu do října 2008 tu společně řešili více než 1 100 případů přesahující hranice. Šlo především o zadržování zlodějů nebo vykradačů aut, výpomoc při vyšetřování nebo právní pomoc mezi justičními orgány. V tomto centru pracuje dohromady 91 lidí, včetně 16 českých policistů (Lidovky, 2008).

5.5. Hodnocení Schengenu po roce

K tomuto hodnocení použiji prezentaci pana plk. Mgr. Vladislava Husáka (2009), který souhrnně popisuje změny v rámci Cizinecké policie České republiky a další důsledky spojené se vstupem České republiky do Schengenského prostoru. Cizinecká policie musela díky zrušení hraničních přechodů přijmout řadu kompenzačních opatření, kam lze zmínit zvýšenou aktivitu na mezinárodních letištích s tzv. neschengenskými lety, mnohem užší spolupráci se zahraničními státy formou multilaterálních a bilaterálních smluv nebo s ostatními složkami Policie České republiky a Českou obchodní inspekci.

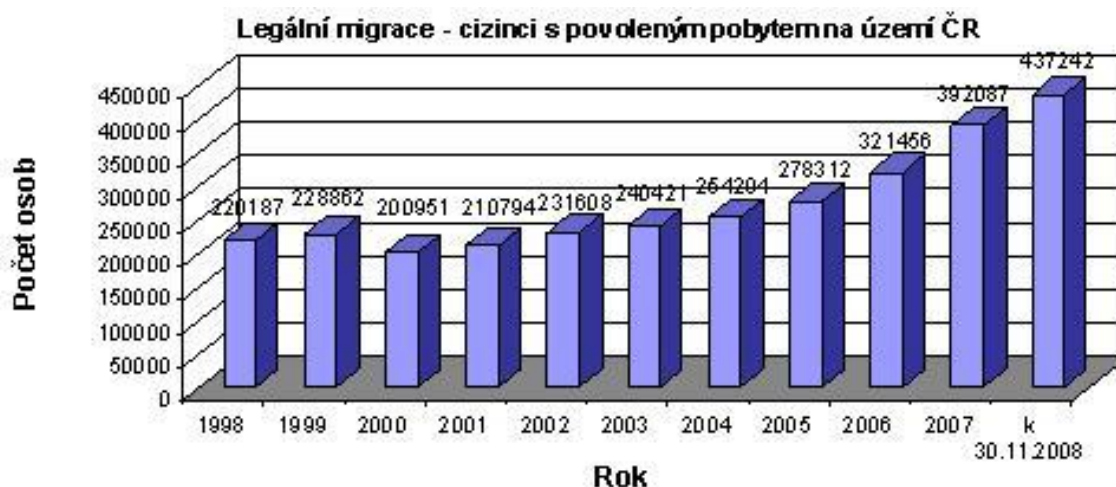
Jasná pozitiva vidí pan plk. Mgr. Vladislav Husák v odstranění hraničních kontrol spolu s volným pohybem osob, rozšíření nejenom policejní spolupráce hlavně se sousedními státy a v neposlední řadě zapojení České republiky do SIS. Naopak negativa spatřuje v nárůstu zneužívání legální formy k trvalému pobytu (určení otcovství, účelové sňatky) a udělování víz platných pro Českou republiku k vycestování do jiných členských zemí viz tabulka č. 2. V porovnání s rokem 2007 dochází také ke zvýšení počtu cizinců nesplňujících podmínky vstupu a pobytu na území České republiky.

Graf č. 1: Porovnání počtu případů odepření vstupu

Zdroj: Husák Vladislav, 19. 12. 2008, sl. 11

Graf č. 2: Legální migrace

Zdroj: Husák Vladislav, 19. 12. 2008, sl. 12

5.6. Dva roky využívání SIS v České republice

Po dvou letech využívání SIS v České republice zveřejnilo Ministerstvo vnitra České republiky opět velice zajímavé čísla o počtu záznamů. Celkem od spuštění SIS v České republice bylo vypátráno přes 900 hledaných zločinců a téměř 400 pohřešovaných osob (z toho 115 nezletilých dětí). Národní centrála SIRENE zjišťovala pro justiční orgány více než 4 500 pobytů a řešila přes 4 000 nežádoucích cizinců. Dále vypátrala přes 1 000 hledaných vozidel a 1 800 odcizených či ztracených dokladů. SIS byl platný i při zbraňové amnestii, kde bylo identifikováno i několik zbraní hledaných jinde v Evropě. Dnes SIRENE natolik zefektivnila, že řeší 21 zásahů denně a celkem tak eviduje více než 13 500 zásahů v SIS. Policisté přes SIRENE tak již zpracovali více jak čtvrt milionu písemností. Dohromady za celé období od spuštění SIS do něj české orgány vložily 1 759 406 záznamů, které mají k dispozici i ostatní státy Schengenu. Pplk. Mgr. Michael Weiss, vedoucí oddělení Národní centrály SIRENE (MVČR, 1. září 2009) to zhodnotil takto: „*výslednost mezinárodní policejní spolupráce díky SIS vzrostla ve stovkách procent. Jedním z důvodů je to, že před připojením k SIS některá pátrání nebyla vůbec možná.*“

5.7. Skutečná efektivita SIS

Hodnocení zavedení SIS v České republice lze celkem snadno nalézt na webových stránkách Policie České republiky, zatímco velkým problémem se ukázalo získat jakákoliv data, respektive statistiky před zavedením SIS, protože se jednoduše vůbec nevedly. Jak mi potvrdila tisková mluvčí Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování pplk. Mgr. Pavla Kopecká tak jediné, co lze srovnávat před SIS, jsou hledané osoby. I ty můžeme přesněji počítat až po zavedení evropského zatýkacího rozkazu (dále jen EZR)⁹, jehož originál je roven záznamu v SIS. Do tabulky č. 2 jsem sesbírala dostupné informace z archivu Ministerstva vnitra České republiky a novější data pak od Policie České republiky. Z těchto čísel je patrný enormní nárůst počtu zadržených hledaných osob po spuštění SIS. Zajímavý je tedy právě rok 2007, který jsem pro lepší představu rozdělila na dvě období, před a po zavedení SIS. Za prvních osm měsíců tohoto roku se vypátralo až o jednu třetinu méně osob než za pouhé čtyři měsíce fungování SIS. Další období představují přesně roční a dvouleté výročí od spuštění SIS a k nim přiřazená čísla hovoří o téměř stoprocentním nárůstu počtu zadržených osob. Podrobnější statistiky o přesném trestném činu, které tyto osoby spáchali, se ale neevidují.

Tabulka č. 1: Počet zadržených osob na základě EZR v letech 2006 - 2009

Počet zadržených osob na základě EZR v letech 2006 - 2009		
Období	Počet zadržených osob na cizí EZR	Počet zadržených osob na český EZR v cizině
2006	78	29
1.1. - 31. 8. 2007	51	57
1.9. - 31. 12. 2007	86	71
1. 9. 2007 - 31. 8. 2008	292	212
1. 9. 2007 - 31. 8. 2009	souhrnně vypátráno přes 900 hledaných zločinců od spuštění SIS	

Zdroj: Vlastní tabulka z dat MVČR a Policie ČR

⁹ EZR byl přijat Rámcovým rozhodnutím o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/582/5VV) OJ No. L 190/1-18, které bylo přijato Radou EU dne 13. 6. 2002 a které vstoupilo v platnost 7. 8. 2002. V ČR bylo Rámcového rozhodnutí do právního řádu implementováno novelou trestního řádu zákonem č. 539/2004 Sb. s účinností od 1. 11. 2004 (zák. č. novelizující trestní řád). (Policie České republiky, 2010)

Pro lepší představu, o jak úspěšný nástroj se v podobě EZR v porovnání s počtem zadržených osob jedná, vypovídá tabulka č. 3, která hodnotí praktickou realizaci EZR. Tyto data bylo celkem obtížné získat, protože členské státy Schengenu nemají povinnost vést takové statistiky, a i když je poskytují, tak není zaručena jejich úplnost. Rada Evropské unie však každoročně žádá všechny členské státy o vyplnění dotazníku o praktickém fungování EZR. Z těchto dotazníků jsem tedy čerpala data do této tabulky a je z nich i tady patrná vzrůstající tendence, která opět vede k většímu počtu zadržených hledaných osob.

Tabulka č. 2: Počet vydaných EZR v letech 2005 - 2008

Počet vydaných EZR v letech 2005 - 2008				
Česká republika	2005 ¹⁰	2006	2007	2008
	4	168	435	494

Zdroj: Vlastní tabulka z dat T.M.C. Asser Instituut

Dalším dobrým ukazatelem, ukazující opravdovou funkčnost SIS, je počet zásahů, které denně řeší NC SIRENE (viz tabulka č. 4). Těmito zásahy mám na mysli např.: počet nalezených hledaných a pohřešovaných osob, vozidel, dokladů atd... A jak mi potvrdila pplk. Mgr. Pavla Kopecká, tato vzrůstající tendence je patrná i u ostatních druhů záznamů v SIS. Jejich růst se počítá v zásadě z nuly až na stovky procent, protože před SIS nebyla vůbec řada pátrání možná. Problémem je pouze to, že tomuto systému a spolupráci není věnována dostatečná podpora a pozornost, tudíž se NC SIRENE většiny členských států potýkají se závažným nedostatkem kapacit v porovnání s objemem spolupráce (nárůst mezi 2007 a 2008 62%, personální posílení 1%), což má negativní dopad na vzájemnou spolupráci. Dalším nedostatkem je fakt, že po spuštění systému se již dále nepracovalo na dokončení všech potřebných opatření k jeho maximálnímu využití ani na jeho dalším rozvoji - to ale není chyba SIS.

¹⁰ Obecná poznámka: statistické údaje by měly být vykládány s ohledem na skutečnost, že rozsah použití české legislativy, kterým se provádí rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu je omezeno na činy spáchané po 1. listopadu 2004. Příslušné změny právních předpisů byly přijaty a vstoupí v platnost dnem 1. července 2006. Od 1. července 2006, Česká republika bude přijímat a jednat o evropský zatýkací rozkaz doručen dne a od 1. července 2006, i když údajný trestný čin došlo před 1. listopadem 2004. Stejně tak, jak od 1. července 2006 se Česká republika bude podávat žádosti o kapitulaci v podobě evropského zatýkacího rozkaz bez ohledu na datum údajného trestného činu. (ASSER, Brusel 30. června 2006)

Tabulka č. 3: Počet zásahů NC SIRENE Česká republika

Počet zásahů NC SIRENE Česká republika		
Před SIS	1. 9. 2007 - 31. 8. 2008	1. 9. 2008 - 31. 8. 2009
přes 50 zásahů za rok	15 zásahů/denně	21 zásahů/denně
po zavedení EZR	(celkem 5911)	(celkem 13 500)

Zdroj: Vlastní tabulka z dat Policie ČR a z rozhovoru s tiskovou mluvčí Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování pplk. Mgr. Pavlou Kopeckou

Podle posledních dat z 1. ledna 2010 SIS obsahoval téměř 32 milionů záznamů.

Tabulka č. 4: Seznam záznamů v SIS podle typu

Typ záznamu	Počet platných záznamů (Platnost nevypršela)
Hledané osoby celkem	929 546
dle čl. 95	28 666
dle čl. 96	736 868
dle čl. 97	52 319
dle čl. 98	78 869
dle čl. 99	32 824
Osoby s falešným jménem	290 452
Hledané věci dle čl. 100	30 398 953
Celkem	31 618 951

Zdroj: COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION, 5. 2. 2010

5.8. Náklady na zavedení SIS v České republice

Jak již bylo zmíněno, tak každý členský stát hradí náklady na svůj N. SIS sám, zatímco celkové náklady na C. SIS hradí Francouzská republika v souladu s francouzskými právními předpisy pro veřejné finance. Výši příspěvků každého členského státu vypočítá a stanoví francouzská strana ve francouzských francích, na základě HDP a podílu DPH v SIS.¹¹ (EUR-LEX, Vídeň, 15. prosince 1997).

Pro bližší představu o prvotních nákladech na zapojení České republiky do Schengenu se mi podařilo vyhledat několik zajímavých čísel o přípravě zavedení SIS a kanceláře SIRENE, a to od roku 2002 až 2005. Největší položkou jsou pak náklady na výpočetní techniku a programové vybavení. Všechna data pochází ze Sborníku dokumentů, 2002.

Tabulka č. 5: Výdaje na vypracování podrobných postupů pro provádění příslušných ustanovení SPU ve vztahu ke kanceláři SIRENE, právní zakotvení do mezirezortních dohod a vytvoření technické podmínky pro vzájemnou komunikaci

Gestor: Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí

Zdroj financování	2002	2003	2004	2005
Státní rozpočet	78.200.000 Kč	38.390.000 Kč	4.000.000 Kč	15.900.000 Kč
	(2.287.218 EUR)	(1.122.843 EUR)	(116.993 EUR)	(465.048 EUR)
Phare	204.000.000 Kč	102.000.000 Kč ¹²		
	(5.966.657 EUR)	(2.983.328 EUR)		

¹¹ Francouzská strana vypracuje během roku předcházejícího jeho provedení návrh provozního rozpočtu C. SIS. Návrh rozpočtu se předkládá k vyjádření ústřední skupině a ke schválení výkonnému výboru nejméně šest měsíců před začátkem rozpočtového roku. Návrh rozpočtu přihlíží v nejvyšší možné míře k údajům uvedeným ve víceletém plánu na zřízení a provoz SIS. K návrhu rozpočtu jsou přiloženy doklady o předpokládaných výdajích. Rozpočet přijímají smluvní strany jednomyslně. Je-li návrh rozpočtu zamítnut, připraví francouzská strana do měsíce nový návrh, který je po vyjádření ústřední skupiny okamžitě předložen výkonnému výboru ke schválení. (EUR-LEX, Vídeň, 15. prosince 1997)

¹² Návrh projektu Phare 2002

Tabulka č. 6: Vybudování kanceláře SIRENE

Gestor: Ministerstvo vnitra

Zdroj financování	2002	2003	2004	2005
Státní rozpočet (kancelář)	7.815.000 Kč	13.065.000 Kč	11.175.000 Kč	16.428.000 Kč
	(287.576 EUR)	(382.129 EUR)	(326.850 EUR)	(480.491 EUR)
Státní rozpočet (HW, SW)	3.400.000 Kč	2.700.000 Kč	2.700.000 Kč	2.700.000 Kč
	(99.444 EUR)	(78.970 EUR)	(78.970 EUR)	(78.970 EUR)

Tabulka č. 7: Dokončení harmonizace národních databází s analogickými sub-systémy N.SIS

Gestor: Ministerstvo vnitra

Zdroj financování	2002	2003	2004	2005
Státní rozpočet	6.300.000 Kč	7.000.000 Kč	4.100.000 Kč	5.400.000 Kč
	(184.264 EUR)	(204.738 EUR)	(119.918 EUR)	(157.941 EUR)

Tabulka č. 8: Vytvoření národní sekce SIS

Gestor: Ministerstvo vnitra

Zdroj financování	2002	2003	2004	2005
Státní rozpočet	10.800.000 Kč	6.400.000 Kč	6.100.000 Kč	6.400.000 Kč
	(315.882 EUR)	(187.189 EUR)	(178.415 EUR)	(187.189 EUR)

Tabulka č. 9: Výdaje na dovybavení příslušných pracovišť Policie České republiky a celní správy výpočetní technikou včetně příslušného programového vybavení, umožňující efektivní využívání informačních systémů z N.SIS

Gestor: Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí

Zdroj financování	2002	2003	2004	2005
Státní rozpočet (MF)		5.000.000 Kč	15.000.000 Kč	25.000.000 Kč
		(146.242 EUR)	(438.725 EUR)	(731.208 EUR)
Státní rozpočet (MV)	22.900.000 Kč	47.000.000 Kč	27.500.000 Kč	12.500.000 Kč
	(669.786 EUR)	(1.374.461 EUR)	(804.329 EUR)	(365.604 EUR)

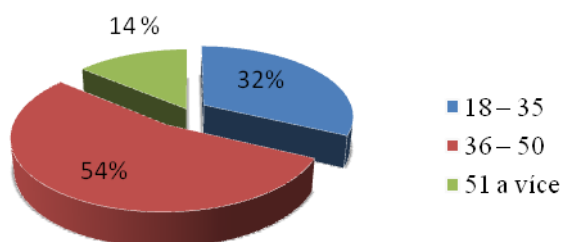
6. VÝZKUM

Cílem mého výzkumu je zjistit, jak se policisté či civilní osoby dívají na problematiku vstupu České republiky do Schengenského prostoru. Jak hodnotí zrušení kontrol na hranicích, zda vedlo k dalšímu přibližování České republiky do evropské integrace, anebo jestli se potvrdí, že to přineslo zvýšení ilegální imigrace, které se mnoho lidí obávalo.

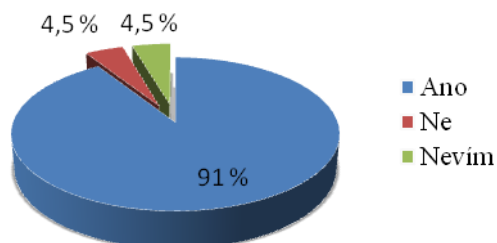
Tohoto výzkumu se zúčastnili především zaměstnanci různých složek Policie České republiky, anebo lidé, kteří v ní dříve pracovali či na ni mají nějaké vazby a několik civilních osob. Šetření probíhalo rozesíláním dotazníku formou e-mailové pošty 25 respondentům, přičemž návratnost byla 88 %. Celkem jsem tedy získala odpovědi od 22 lidí, z čehož bylo 13 policistů, pracujících na odlišných pozicích a funkcích, a 9 civilních osob. Odpovídali na dva typy otázek, buď s možností volby odpovědi, nebo vypisovací. Obě tyto formy odpovědi jsou zastoupeny téměř ve stejném počtu, přičemž odpovědi s možností volby jsou pro větší přehlednost převedeny do tabulky a poté ještě do grafu.

Otázka č. 1:

Kolik Vám je let?		
Volba odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
18 – 35	7	32 %
36 – 50	12	54 %
51 a více	3	14 %
Celkem	22	100 %

Graf č. 1 - Věková struktura**Otázka č. 2:**

Souhlasíte se zavedením Schengenského prostoru v České republice?		
Volba odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	20	91 %
Ne	1	4,5 %
Nevím	1	4,5 %
Celkem	22	100 %

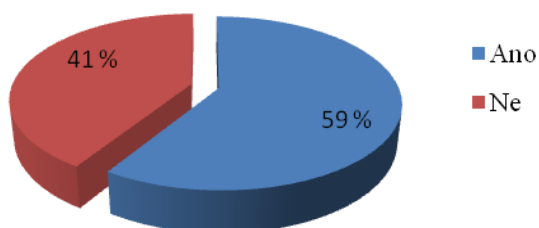
Graf č. 2 - Zavedení Schengenského prostoru v ČR

Komentář: Většina dotazovaných souhlasí se zavedením respektive vstupem České republiky do Schengenského prostoru.

Otázka č. 3:

Pocítili jste osobně nějaké změny při vstupu České republiky do Schengenského prostoru?		
Volba odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	13	59 %
Ne	9	41 %
Celkem	22	100 %

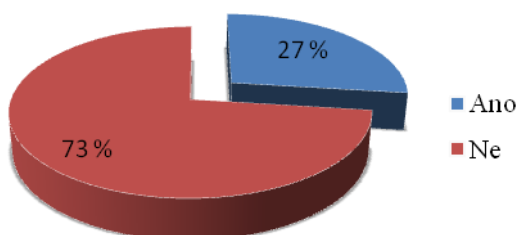
Graf č. 3 - Změny při vstupu České republiky do Schengenského prostoru

Otázka č. 4:

Zvýšila se podle Vás kriminalita v České republice po otevření hranic?		
Volba odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	6	27 %
Ne	16	73 %
Celkem	22	100 %

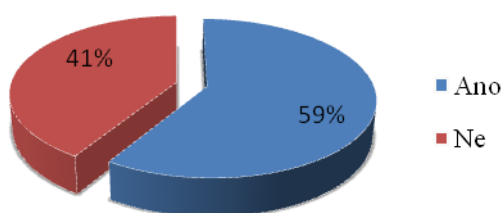
Graf č. 4 - Zvýšení kriminality

Otázka č. 5:

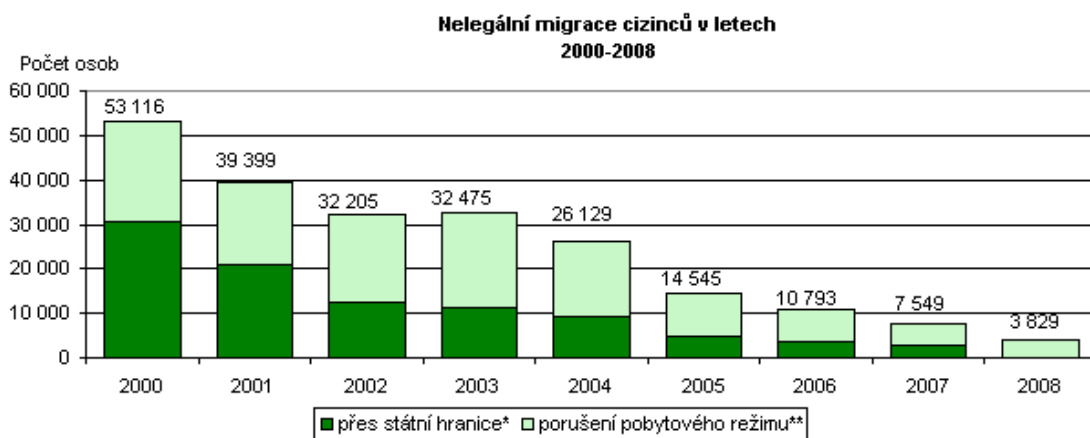
Vzrostl podle Vás počet nelegálních migrantů v České republice po otevření hranic?		
Volba odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	13	59 %
Ne	9	41 %
Celkem	22	100 %

Graf č. 5 - Nárůst počtu nelegálních migrantů

Komentář: Pod pojmem nelegální migrace mám na mysli osoby (cizinci i občané České republiky), kteří nedovoleným způsobem překračují státní hranice České republiky a po zrušení hranic jsou to osoby s nelegálním pobytem. Dále bych dodala, že dle statistik Českého statistického úřadu se obavy z nárůstu nelegální migrace nenaplnily, což jasně dokladuje níže uvedená tabulka. Naopak podle Cizinecké policie došlo ke snížení počtu těchto osob.

Graf č. 3: Nelegální migrace

* od r. 2008 nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici

** od r. 2008 nelegální pobyt

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Otázka č. 6:

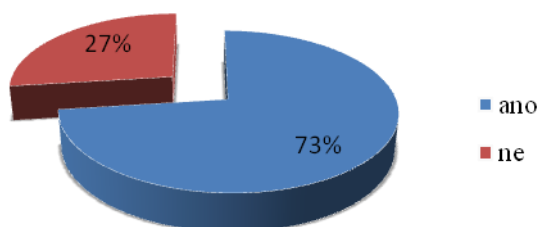
Uvítali jste zrušení kontrol na hranicích nebo si myslíte, že to byla chyba a z jakého důvodu?

Podle odpovědí nelze jednoznačně říct, zda to chyba byla nebo ne. Většina se ale shoduje na tom, že to přineslo hlavně urychlení dopravního provozu a podporu turismu, jelikož se naskytla možnost překračovat hranice na více místech. Dále to napomohlo ke sjednocení a usnadnění cizinecké procedury v rámci Schengenského prostoru. Na druhou stranu zde převládá velká obava z toho, že se v České republice pohybuje nekontrolovaný a nepřehledný počet nežádoucích osob, ať už se jedná o trestně stíhané osoby nebo ilegální imigranty a také zde chybí jakákoliv profilace motorových vozidel. Mezi další problémy spojené s opuštěním hranic, které dotazovaní zmiňují nejvíce, patří, dovoz odpadků do České republiky, což už bylo mnohokrát i medializováno, nebezpečných látek, zbraní a nelegálního zboží. Když bych to měla vše shrnout, tak zde určitě převládá pozitivum v podobě volných hranic, přičemž musím dodat, že většina si uvědomuje i problémy především v podobě nežádoucích osob.

Otázka č. 7:

Znáte pojem Schengenský informační systém a k čemu se používá?		
Volba odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	16	73 %
Ne	6	27 %
Celkem	22	100 %

Graf č. 6 - Znalost Schengenského informačního systému

Komentář: K této otázce bych pouze dodala, že mne velice mile překvapili lidé z civilního prostředí, že věděli co je SIS, i tak je ale nutno říct, že většina české populace absolutně netuší co SIS nebo slovo Schengen znamená. Zde vidím chybu v nepříliš velké informační propagaci

Schengenu ať už ze strany Ministerstva vnitra České republiky nebo i ostatních orgánů České republiky.

Otázka č. 8:

Myslíte si, že se zvýšila aktivita policistů České republiky po otevření hranic, případně v jaké oblasti a jakým způsobem by měli pracovat ještě aktivněji?

Nedá se říci, jaké odpovědi převládaly, ale jednoznačně mohu konstatovat, že většina se shoduje na tom, aby se zvýšily kontroly hlavně u cizinců s nelegálním pobytem či pracujících “načerno“ na území České republiky, což souvisí s kontrolou ubytoven nebo tržnic. Hlavní úlohu by v těchto případech měla hrát Cizinecká policie, která by měla také zlepšit dohled a kontrolu nad pašovaným zbožím a motorovými vozidly hlavně v příhraničí. Z jedné z odpovědí jasně vyplývá, že Cizinecká policie pracuje nad míru dobře a už se jí úspěšně podařilo odhalit několik nelegálních pobytů cizinců v České republice, pěstíren konopí a stále častěji přibývající případy účelových sňatků. Cizinecká policie dále navyšuje počty příhraničního sledování a počty společných hlídek s orgány ochrany hranic sousedních států, což nepochybně vede k dalším pozitivním výsledkům.

Otázka č. 9:

Jak hodnotíte spolupráci policejních složek s ostatními státy Schengenského prostoru a co byste případně zlepšili?

Přeshraniční spolupráci hodnotí všichni vesměs kladně, i když je nutné také dodat, že většina dotazovaných do této problematiky nevidí, a tak ani neuměla navrhnout nějaké zlepšení, avšak je zde i několik připomínek od těch, kteří se v této oblasti alespoň trochu pohybují. Jedná se například o problémy v rámci práce policejních složek v různých zemích, kde se každý členský stát řídí dle svých platných zákonů, a proto dochází k odlišným řešením stejného problému. Příkladem může být kontrola českých řidičů ze strany bavorské policie, kde si čeští občané stěžují na jednání těchto policistů a často ho označují až za šikanu. A i proto se volá po větší jednotnosti a unifikaci práce policistů v celém Schengenském prostoru, aby se těmto problémům předcházelo a bylo jasně řečeno, co přestupkem je a není. Další oblast, která by se mohla zlepšit, se netýká tolik českých policistů jako spíše těch zahraničních, především těch ze sousedních států, je zvýšení jejich jazykové vybavenosti. Proč by se měli neustále přizpůsobovat pouze čeští policisté? Učí se anglický, německý jazyk a jejich kolegové přitom nemusejí, respektive nejsou nikým nuceni se učit náš jazyk, což rozhodně není spravedlivé, ale to je spíš otázka na jiné téma.

Otázka č. 10:

Cítíte se bezpečněji nebo naopak ohroženi díky otevření hranic a co byste udělali pro ještě větší bezpečnost?

Zde je v odpovědích naprostá shoda. Nikdo se necítí nijak víc ohrožen po zrušení hranic, ale pro větší bezpečnost by zpřísnili vydání víz všem cizincům především pak cizincům z východu. Dále zvýšili kontrolu osob a další opatření, která jsou již zmíněna v otázce č. 8.

Otázka č. 11:

Jaká negativa a naopak pozitiva přinesl podle Vás vstup České republiky do Schengenského prostoru?

Jako hlavní pozitiva lze označit hlavně zjednodušení a urychlení cestování mezi členskými státy, s čím souvisí i podpora cestovního ruchu. Dalším kladem je určitě hlubší zapojení České republiky do evropské integrace a velmi dobrá úroveň spolupráce policejních složek všech členských států. Naopak za nejčastější negativa se musí zmínit příliv nežádoucích osob, dovoz odpadu, vývoz kradených věcí a nepochybně zrušení profilace osob a motorových vozidel. Dále si dotazovaní myslí, že je nyní mnohem snazší unikat před spravedlností a vyhýbat se nejrůznějším přestupkům a předvoláním.

Shrnutí:

Z tohoto výzkumu jednoznačně vyplývá, že většina dotazovaných souhlasí se vstupem České republiky do Schengenského prostoru, ale na druhou stranu si uvědomují možné problémy s tím související. Nejviditelnější výhodou spatřují ve zrušených kontrolách na státních hraničních přechodech, což umožnilo mnohem snazší a rychlejší cestování v rámci Schengenského prostoru. Naopak největší nevýhody se týkají nekontrolovatelného pohybu nežádoucích osob, motorových vozidel, dovozu či vývozu kradených věcí, větší možnosti pašování a pěstování drog a dovozu odpadu ze zahraničí.

Celkově bych ale poukázala na to, že velká část naší veřejnosti stále nemá dostatek informací o Schengenském prostoru. Jediná věc, kterou si s pojmem Schengenský prostor spojují, je zrušení kontrol na státních hraničních přechodech. Tudíž v oblasti informovanosti je stále co zlepšovat.

ZÁVĚR

Česká republika spolu s dalšími osmi státy přispěla svým vstupem do Schengenského prostoru k prohlubování evropské integrace dále na východ a na jih Evropy a svým občanům umožnila právo další svobody, a to volného pohybu osob a věcí. Tato situace ale nenastala ze dne na den. Česká republika se na takovou událost připravovala několik let a musela splnit řadu podmínek, aby se mohla stát řádným členem Schengenského prostoru. Postupně přijímala a začleňovala Schengenské *acquis* definované v dokumentu Schengenská prováděcí úmluva do svých zákonů. Mezi důležité podmínky, pro splnění možnosti volného pohybu osob a zboží, patřilo zavedení a zabezpečení fungování SIS hlavně po technické stránce, přičemž Česká republika počítala s instalací náročnější a modernější verze SIS II. SIS se ale potýkal s řadou problému a ukázalo se, že se nestihne včas připravit pro nově přistupující státy. Předsedající Portugalsko přichází s řešením v podobě SISone4all, což je v podstatě totožný systém, který samo používalo. Tento SIS byl jednohlasně chválen ostatními členskými státy, a tudíž už nic nestálo v cestě k přípravě přijetí nových států do Schengenského prostoru.

Také bylo potřeba se zabývat i dalšími oblastmi se SIS souvisejícími, jako ochrana osobních údajů či policejní a justiční spolupráce. Zajištění ochrany osobních údajů vložených do SIS má v České republice na starosti Úřad pro ochranu osobních údajů, který zároveň kontroluje, dohlíží a aktualizuje veškeré záznamy vložené do SIS a ručí za jejich správnost. V otázce policejní spolupráce muselo být jasné definováno, jak mají v jednotlivých případech policisté postupovat. Jedná se hlavně o přeshraniční sledování a pronásledování a další vzájemnou pomoc mezi členskými státy.

S odstupem dvou let můžeme hodnotit vstup České republiky do Schengenského prostoru jako převážně kladný. Pro běžné občany to přineslo hlavně rychlejší možnost cestování bez front na hranicích. Naopak pro policisty bylo důležité zavedení SIS, který jim umožnil velmi rychlý přístup k informacím o záznamech jednotlivých osob a věcí, což napomáhá k efektivnímu boji proti kriminalitě, nelegální migraci a dále třeba při získání informací o vozidlech, která byla kradená, nebo bylo po nich vyhlášeno pátrání. Na druhou stranu se zde určitě vyskytuje i řada negativ, která se týkají např. dosud nejednotného udělování víz pro občany tzv. třetích států. A tak je potřeba stále přicházet s novými zlepšeními na udržení svobody a bezpečnosti občanů členských států.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

Kolektiv pracovníků Pracovní skupiny pro schengenskou spolupráci, odbor azylové a migrační politiky MVČR, *Sborník dokumentů pro školení v oblasti schengenské spolupráce*, 1. vyd., Praha: Ministerstvo vnitra, 2002, 260 s.

Langer Ivan a kol., *Vstup do Schengenu: výhody a nevýhody*, 1. vyd., Praha: Centrum pro ekonomiky a politiku, 2008, 79 s. ISBN 978-80-86547-96-1

LEHKÝ Jiří, *Evropské právo pro cizineckou a pohraniční policii*, 1.vyd., Holešov, 2003, 58 s.

PIKNA Bohumil, *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*, 4. dopracované, konsolidované vyd., Praha: Linde, 2007, 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0

Internetové zdroje

100 dní Schengenského informačního systému v ČR, Ministerstvo vnitra, archiv 2008, citace 31. 3. 2010, dostupné na:

http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/prezidium/krimi/76977.html

Česká republika se stala součástí schengenského prostoru, Ministerstvo vnitra, 2009, citace 23. 11. 2009, dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/eu-schengen-ceska-republika-se-stala-soucasti-schengenskeho-prostoru.aspx>

Database statistics at C.SIS at 01/01/2010, Council of the European union, 5 February 2010, citace 15. 5. 2010, dostupné na: <http://oppenheimer.mcgill.ca/IMG/pdf/eu-council-sis-stats-6162-10.pdf>

Dvouleté výročí využívání SIS v České republice, Ministerstvo vnitra, 1. 9. 2009, citace 29. 3. 2010, dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/dvoulete-vyroci-vyuzivani-sis-v-ceske-republice.aspx>

Dvouleté výročí využívání SIS v České republice, Policie České republiky, 1. 9. 2009, citace 29. 6. 2010, dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/informacni-servis-zpravodajstvi-dvoulete-vyroci-vyuzivani-sis-v-ceske-republice.aspx>

Evropský zatýkácí rozkaz, Policie České republiky, 2010, citace 30. 6. 2010, dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/evropsky-zatykaci-rozkaz.aspx>

Evropský zatýkácí rozkaz se osvědčuje, Ministerstvo vnitra, 11. 1. 2007, citace 30. 6. 2010, dostupné na: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/prezidium/35374.html

Fučík Petr, Šípek Jaroslav, Schengenský informační systém – technický pohled, Europeum, 12. 5. 2001, citace 15. 1. 2010, dostupné na: http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=366

Historie Schengenské spolupráce, Euroskop, 2009, citace 23. 11. 2009, dostupné na: <http://www.euroskop.cz/301/sekce/historie-schengenske-spoluprace/>

Hradilová Jitka, Schengenský informační systém – vývoj a současný stav, Knihovna, 2006, ročník 17, číslo 2, s. 65-76, citace: 25. 4. 2010, dostupné na: <http://knihovna.nkp.cz/knihovna/knihovna62/hradilo.htm>

Husák Vladislav, Rok v Schengenu, Policie České republiky - prezentace, 19. 12. 2008, citace 2. 6. 2010, dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/tiskova-konference-528689.aspx>

Jaké výsledky přináší účast ČR v Schengenu?, Euractiv, 3. 4. 2008, citace 26. 4. 2010, dostupné na: <http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/clanek/jake-vysledky-prinasi-ucast-cr-v-schengenu>

Konsolidované znění SPÚ z 5. 4. 2010, Ministerstvo vnitra, 2010, citace 7. 5. 2010, dostupné na: <http://www.mvcr.cz/soubor/spu-cz-konsolid-2010-04-05-plus.aspx>

Martin Pecina představil priority, novou strukturu ministerstva a problematiku SIS II, Ministerstvo vnitra, 2009, citace 23. 3. 2010, dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/martin-pecina-predstavil-priority-novou-strukturu-ministerstva-a-problematiku-sis-ii.aspx>

Merta Michal, Schengenský informační systém a pátrání po vozidlech praxi, 2007, citace 16. 3. 2010, dostupné na: http://web.fame.utb.cz/cs/docs/Merta_Michal.pdf?PHPSESSID=7f1f317daa9ffb9c7cabfb71b666f11d

Nelegální migrace, Český statistický úřad, 2009, citace 30. 5. 2010, dostupné na: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_nelegalni_migrace

Palaščáková Pavla, Na hranici Schengenu: převaděči mizejí, nahradili je pašeráci cigaret, E15, 8. 9. 2009, citace 29. 4. 2010, dostupné na: <http://www.e15.cz/zahranicni/udalosti/na-hranici-schengenu-prevadeci-mizeji-nahradili-je-paseraci-cigaret>

Policejní spolupráce v Evropské Unii, Ministerstvo vnitra, archiv 2008, citace 26. 4. 2010, dostupné na: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/eunie/policejni.html#sirene>

Pravidla zpracování osobních údajů, Úřad pro ochranu osobních údajů, 2000-2010, citace 23. 4. 2010, dostupné na: <http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=133&submenu=143&loc=145>

Rakušanová Lída, Schengen si “sedne“ za pochodu, Český rozhlas 6, 17. 12. 2007, citace 24. 4. 2010, dostupné na: http://www.rozhlas.cz/cro6/komentare/_zprava/407714

Replies to questionnaire on quantitative information on the practical operation of the EAW, year 2005, Council Document 9005/06, T.M.C. Asser Instituut, 9. 6. 2009, citace 30. 6. 2010, dostupné na:

http://www.asser.nl/default.aspx?site_id=8&level1=10785&level2=10859&level3=&textid=29510

Replies to questionnaire on quantitative information on the practical operation of the European arrest warrant - year 2006, Council Doc. No. 11371/07, T.M.C. Asser Instituut, 9. 6. 2009, citace 30. 6. 2010, dostupné na:

http://www.asser.nl/default.aspx?site_id=8&level1=10785&level2=10859&level3=&textid=29721

Replies to questionnaire on quantitative information on the practical operation of the European arrest warrant : year 2007, Council Doc. No. 10330/08, T.M.C. Asser Instituut, 9. 6. 2009, citace 30. 6. 2010, dostupné na:

http://www.asser.nl/default.aspx?site_id=8&level1=10785&level2=10859&level3=&textid=29749

Replies to the questionnaire on quantitative information on the practical operation of EAW - year 2008, Council Doc. 9734/09, T.M.C. Asser Instituut, 9. 6. 2009, citace 30. 6. 2010, dostupné na:

http://www.asser.nl/default.aspx?site_id=8&level1=10785&level2=10859&level3=&textid=29090

Rok SIS v České republice, Policie České republiky, 1. 9. 2008, citace 30. 6. 2010, dostupné na: <http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=115169&docType=ART>

Rok v Schengenu: více svobody i bezpečnosti, Lidovky, 22. 12. 2008, citace 17. 4. 2010, dostupné na: http://www.lidovky.cz/rok-v-schengenu-vice-svobody-i-bezpecnosti-f21-/ln_zahranici.asp?c=A081222_115503_ln_zahranici_mtr

Rozhodnutí výkonného výboru ze dne 15. prosince 1997, EUR-LEX, 15. 12. 1997, citace 10. 8. 2010, dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=fr&ihmlang=fr&lng1=fr,cs&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=240409:cs&page=>

Rozšiřování Schengenu v minulosti, Euroskop, 2009, citace 23. 11. 2009, dostupné na: <http://www.euroskop.cz/8882/sekce/rozsirovani-schengenu-v-minulosti/>

Schengen Information System, European Parliament, 10. 5. 2005, citace 21. 2. 2010, dostupné na: http://www.europarl.europa.eu/comparl/libe/elsj/zoom_in/25_en.htm

Schengen: ochrana osobních údajů, Euroskop – týdeník Veřejná správa, Díl VI. – vyšlo 1. 11. 2007 (č. 44), citace 4. 3. 2010, dostupné na: http://www.euroskop.cz/gallery/2/723-6_dil_verejna_sprava_schengen_ochrana_dat.pdf

Schengen: posílení justiční a policejní spolupráce, Euroskop – týdeník Veřejná správa, Díl IV. – vyšlo 18. 10. 2007 (č. 42), citace 18. 3. 2010, dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/9/2772-36d282a1808bacc1ec848558f1d99f39.pdf>.

Schengenská spolupráce a ochrana státních hranic, Ministerstvo vnitra, archiv 2008, citace 8. 3. 2010, dostupné na: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen.html>

Schengenský informační systém, Ministerstvo vnitra, 2009, citace 23. 11. 2009, dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/eu-schengen-ceska-republika-se-stala-soucasti-schengenskeho-prostoru.aspx>

Šlosarčík Ivo, Schengen: návod k použití, Europeum, 12. 5. 2001, citace 24. 2. 2010, dostupné na: http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=365

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování, Ministerstvo vnitra, archiv 2008, citace 31. 3. 2010, dostupné na: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/prezidium/krimi/92246.html

Využití evropského zatýkacího rozkazu v roce 2007, Ministerstvo vnitra, 4. 1. 2008, citace 30. 6. 2010, dostupné na: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/prezidium/79595.html

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (účinné znění), Úřad pro ochranu osobních údajů, 2000-2010, citace 16. 3. 2010, dostupné na: <http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=4&submenu=5&loc=20>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Tok informací	4
Obrázek č. 2: Schéma SIS (15 zemí).....	5

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Počet zadržených osob na základě EZR v letech 2006 - 2009	23
Tabulka č. 2: Počet vydaných EZR v letech 2005 - 2008	24
Tabulka č. 3: Počet zásahů NC SIRENE Česká republika	25
Tabulka č. 4: Seznam záznamů v SIS podle typu	25
Tabulka č. 5: Výdaje na vypracování podrobných postupů pro provádění příslušných ustanovení SPÚ ve vztahu ke kanceláři SIRENE, právní zakotvení do mezirezortních dohod a vytvoření technické podmínky pro vzájemnou komunikaci	26
Tabulka č. 6: Vybudování kanceláře SIRENE	27
Tabulka č. 7: Dokončení harmonizace národních databází s analogickými sub-systémy N.SIS	27
Tabulka č. 8: Vytvoření národní sekce SIS	27
Tabulka č. 9: Výdaje na dovybavení příslušných pracovišť Policie České republiky a celní správy výpočetní technikou včetně příslušného programového vybavení, umožňující efektivní využívání informačních systémů z N.SIS	27

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Porovnání počtu případů odepření vstupu	21
Graf č. 2: Legální migrace.....	22
Graf č. 3: Nelegální migrace	31

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Žádost o poskytnutí informace o osobních údajích zpracovávaných v národní části Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky

http://www.uouu.cz/files/schengen-formular_informace.pdf

Příloha č. 2: Žádost o opravu/ výmaz osobních údajů zpracovávaných v národní části Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky

http://www.uouu.cz/files/schengen-formular_oprava_vymaz.pdf

Příloha č. 3: Stížnost ve věci zpracování osobních údajů v národní části Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky

http://www.uouu.cz/files/schengen-formular_stiznost.pdf

Příloha č. 4: Přehled orgánů oprávněných pořizovat záznamy do N.SIS

Příloha č. 5: Přehled orgánů oprávněných přímo vyhledávat údaje zařazené do N.SIS

Policejní prezidium ČR
P. O. Box 62/K-SOU
Strojnická 27
170 89 Praha 7

**Žádost o poskytnutí informace o osobních údajích zpracovávaných v národní části
Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky**

V souladu s čl. 109 Schengenské prováděcí úmluvy a na základě § 83 a 84 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, žádám tímto o poskytnutí informace o mých osobních údajích zpracovávaných v národní části Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky.

1. Osobní údaje žadatele¹

Jméno	
Příjmení	
Adresa trvalého pobytu	
Adresa pro doručování ²	
Datum narození	

2. Případné další informace související s žádostí³

.....
.....

3. Datum a podpis

.....
datum

.....
podpis žadatele

¹ Tyto údaje slouží k identifikaci žadatele za účelem vyhledání údajů zpracovávaných v N.SIS a za účelem zaslání odpovědi. Údaje proto vyplňujte čitelně, hůlkovým písmem. Tyto údaje nebudou zpracovány k jinému účelu, než k výše uvedenému.

² V případě, že se liší od adresy trvalého pobytu.

³ Jedná se o nepovinné údaje, jejichž poskytnutí může napomoci při vyřízení Vaší žádosti.

Poučení:

V souladu s § 83 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je nutno tuto žádost podat písemně, tedy zaslat na adresu Policejní prezidium ČR, P. O. Box 62/K-SOU, Strojnická 27, 170 89 Praha 7, popř. podat osobně na jakékoli podatelnu Policie ČR. Do 60 dní od doručení Vaší žádosti máte právo obdržet buď požadovanou informaci, nebo sdělení proč Vaší žádosti nelze vyhovět.

Policejní prezidium ČR postupuje při vyřizování Vaší žádosti podle části IV zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. vyřizuje podání splňující požadavky § 37 tohoto zákona, sdělení vydává v českém jazyce a doručuje je zásilkou do vlastních rukou.

V případě, že poskytnuté informace nebudou dle Vašeho názoru správné či kompletní, nebo neobdržíte žádnou odpověď, můžete se na základě čl. 114 odst. 2 Schengenské prováděcí úmluvy a § 12 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, obrátit s žádostí o prověření (stížností) na Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7, tel.: +420 234 665 111, fax: +420 234 665 444, e-mail: posta@uoou.cz, web: www.uoou.cz.

Policejní prezidium ČR
P. O. Box 62/K-SOU
Strojnická 27
170 89 Praha 7

**Žádost o opravu/ výmaz osobních údajů zpracovávaných v národní části
Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky**

V souladu s čl. 110 Schengenské prováděcí úmluvy a na základě § 83 a 84 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, žádám tímto o opravu/ výmaz mých osobních údajů zpracovávaných v národní části Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky.

1. Osobní údaje žadatele¹

Jméno	
Příjmení	
Adresa trvalého pobytu	
Adresa pro doručování ²	
Datum narození	

2. Upřesnění žádosti

a. Žádám o³:

☐ Provedení opravy fakticky chybných osobních údajů⁴

☐ Provedení výmazu právně chybných osobních údajů⁵

b. Osobní údaje, kterých se má oprava/ výmaz týkat:

.....
.....

¹ Tyto údaje slouží k identifikaci žadatele za účelem vyhledání údajů zpracovávaných v N.SIS, případného provedení opravy či výmazu údajů a za účelem zaslání odpovědi. Údaje proto vyplňujte čitelně, hůlkovým písmem. Tyto údaje nebudou zpracovány k jinému účelu, než k výše uvedenému.

² V případě, že se liší od adresy trvalého pobytu.

³ Odpovídající variantu označte křížkem.

⁴ Tj. písařské chyby, gramatické chyby, chyby v datech apod. Současně uveďte i správné znění osobních údajů.

⁵ Tj. údajů, jejichž zpracování v N.SIS není důvodné (postrádá právní základ).

c. Případné další informace související s žádostí⁶:

.....

.....

3. Datum a podpis

.....
datum

.....
podpis žadatele

Poučení:

V souladu s § 83 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je nutno tuto žádost podat písemně, tedy zaslat na adresu Policejní prezidium ČR, P. O. Box 62/K-SOU, Strojnická 27, 170 89 Praha 7, popř. podat osobně na jakékoli podatelnu Policie ČR. Do 60 dní od doručení Vaší žádosti máte právo obdržet buď požadovanou informaci, nebo sdělení proč Vaší žádosti nelze vyhovět.

Policejní prezidium ČR postupuje při vyřizování Vaší žádosti podle části IV zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. vyřizuje podání splňující požadavky § 37 tohoto zákona, sdělení vydává v českém jazyce a doručuje je zásilkou do vlastních rukou.

V případě, že poskytnuté informace nebudou dle Vašeho názoru správné či kompletní, nebo neobdržíte žádnou odpověď, můžete se na základě čl. 114 odst. 2 Schengenské prováděcí úmluvy a § 12 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, obrátit s žádostí o prověření (stížností) na Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7, tel.: +420 234 665 111, fax: +420 234 665 444, e-mail: posta@uoou.cz, web: www.uoou.cz.

⁶ Jedná se o nepovinné údaje, jejichž poskytnutí může napomoci při vyřízení Vaší žádosti. Např. proč se domníváte, že Vaše osobní údaje jsou zpracovávány v N.SIS, kdy, za jakých okolností a kým mělo dojít k jejich shromáždění? Z jakého důvodu považujete údaje za chybné, resp. jejich zpracování za nezákonné, (tj. v rozporu s povinnostmi vyjádřenými v Schengenské prováděcí úmluvě, resp. v zákoně o ochraně osobních údajů a ve zvláštních právních předpisech, zejména zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR)?

Úřad pro ochranu osobních údajů
Pplk. Sochora 27
170 00 Praha 7

**Stížnost ve věci zpracování osobních údajů v národní části Schengenského
informačního systému (N.SIS) České republiky**

V souladu s čl. 114 odst. 2 Schengenské prováděcí úmluvy a na základě § 12 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, podávám tímto stížnost (podnět k prověření) ve věci zpracování mých osobních údajů v národní části Schengenského informačního systému (N.SIS) České republiky.

1. Osobní údaje žadatele¹

Jméno	
Příjmení	
Adresa trvalého pobytu	
Adresa pro doručování ²	
Datum narození	

2. Upřesnění stížnosti:

a. Osobní údaje, kterých se stížnost týká:

.....
.....

¹ Tyto údaje slouží k identifikaci stěžovatele za účelem prověření zpracování Vašich osobních údajů v N.SIS a zaslání odpovědi. Údaje proto vyplňujte čitelně, hůlkovým písmem. Tyto údaje nebudou zpracovány k jinému účelu, než k výše uvedenému.

² V případě, že se liší od adresy trvalého pobytu.

b. Případné další informace související se stížností³:

.....

.....

c. Předchozí postup ve věci⁴:

.....

.....

3. Datum a podpis

.....
datum

.....
podpis stěžovatele

Poučení:

Poté, co Úřad pro ochranu osobních údajů Vaši stížnost posoudí a provede ve věci nezbytná šetření, budete informován/a o výsledku vyřízení Vaší stížnosti a případných opatřeních uložených k nápravě závadného stavu. Základní lhůtou pro vyřízení stížnosti je 30 dní, nicméně ve složitějších případech (kterými žádosti týkající se zpracování osobních údajů v SIS – zejména s ohledem na svůj mezinárodní charakter – obvykle jsou) lze tuto lhůtu prodloužit na 60 dní.

V případě, že odpověď Úřadu pro ochranu osobních údajů neobdržíte v uvedené lhůtě, můžete se na základě § 175 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, obrátit na Úřad pro ochranu osobních údajů se stížností na jeho postup.

³ Jedná se o nepovinné údaje, jejichž poskytnutí může napomoci při vyřízení Vaší stížnosti. Např. proč se domníváte, že Vaše osobní údaje jsou zpracovávány v N.SIS, kdy, za jakých okolností a kým mělo dojít k jejich shromáždění? Z jakého důvodu považujete jejich zpracování za nezákonné, tj. v rozporu s povinnostmi vyjádřenými v Schengenské prováděcí úmluvě, resp. v zákoně o ochraně osobních údajů a ve zvláštních právních předpisech (zejména zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR)?

⁴ Jedná se o nepovinné údaje, jejichž poskytnutí může napomoci při vyřízení Vaší stížnosti. Byla v dané věci již podána žádost správci osobních údajů (Policii ČR) o informaci o zpracování osobních údajů v N.SIS? Byl v dané věci kontaktován jiný dozorový úřad pro ochranu osobních údajů? A pokud ano, s jakým výsledkem (odpovědi lze přiložit v kopii).

Přehled orgánů oprávněných pořizovat záznamy do N.SIS

	čl. 101 odst. 1 písm. b)						
	95	96	97	98	99/2	99/3	100
Policie ČR:							
služba kriminální policie a vyšetřování ³⁹			X	X			X
služba cizinecké a pohraniční policie		X					
služba správních činností policie							X
operační středisko Kanceláře Policejního prezidia					X	X	
Kancelář SIRENE	X	X	X	X	X	X	X

³⁹ viz. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1991 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů-účinný od 1.1.2002

Přehled orgánů oprávněných přímo vyhledávat údaje zařazené do N.SIS

Orgány	čl. 101 odst. 1 písm. a)						čl. 101 odst. 1 písm. b)						čl.101 odst. 2	čl. 114		
	95	96	97	98	99/2	99/3	100	95	96	97	98	99/2			99/3	100
Police ČR:								X	X	X	X	X	X	X		95, 96, 97, 98, 99/2,99/3,100
služba kriminální policie a vyšetřování ⁴⁰								X	X	X	X	X	X	X		
služba pořádkové policie								X	X	X	X	X	X	X		
služba dopravní policie								X	X	X	X	X	X	X		
služba železniční policie								X	X	X	X	X	X	X		
služba správních činností policie														X		
ochranná služba								X	X	X	X	X	X	X		
služba CPP	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
operační středisko Kanceláře Policejního prezidia								X	X	X	X	X	X	X		
operační oddělení krajů a okresů								X	X	X	X	X	X	X		
odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia (SIRENE, INTERPOL, EUROPOL)								X	X	X	X	X	X	X		
národní ústřední orgán odpovědný za konzultaci o ostatními ústředními orgány smluvních stran (konzultační síť VISION)								X	X	X	X	X	X	X	X	
Ministerstvo financí	X			X	X											
Generální ředitelství cel																
Ministerstvo zahraničních věcí																
Úřad pro ochranu osobních údajů															X	X

⁴⁰ viz. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1991 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů-účinný od 1.1.2002